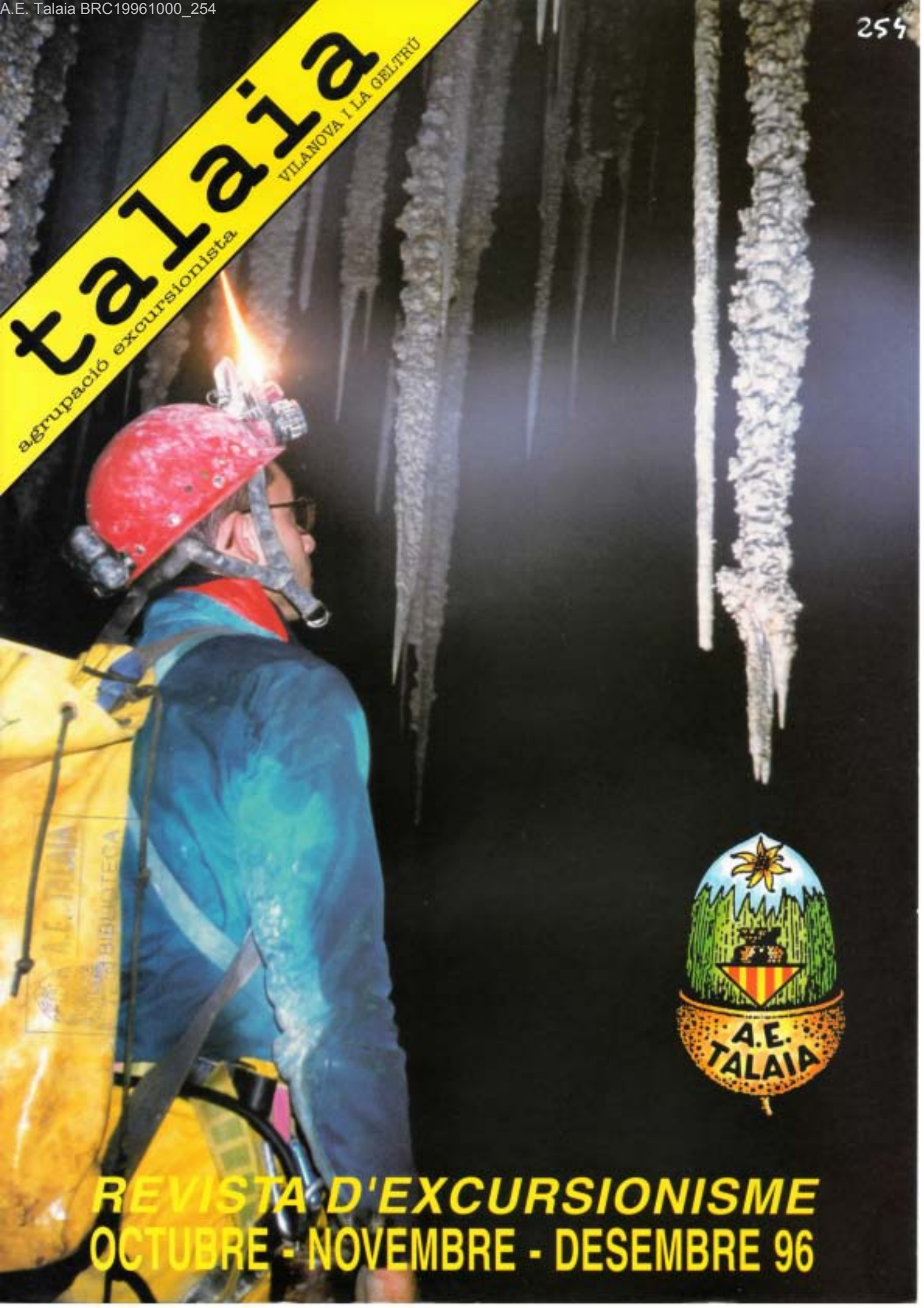

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME
OCTUBRE - NOVEMBRE - DESEMBRE 96

TECNICS

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

Picapedrers, 3 - Tel. 814 32 46
VILANOVA I LA GELTRÚ

MECN-I

INFORMÀTICA, OFIMÀTICA
I MECANOGRÀFIA

CASH & CARRY

GRUP DATA LOGIC

CONCESIONARI OFICIAL

EPSON **COMPAQ** TOSHIBA

C/. de l'Aigua, 14
Telèfon 814 12 96

08800 Vilanova i la Geltrú

LA BOTIGA DEL LLEURE, VIATGES I AVENTURES

Boulevard Roxy
c/ Col·legi, 29-31
Vilanova i la Geltrú
Tel. 814 43 64

• TROBAREU TOT TIPUS DE MATERIAL PER A:
ORIENTACIÓ, SALVAMENT, SUPERVIVÈNCIA,
COMPLEMENTS, CÀMPING, ROBA
D'AVENTURA I MUNTANYA, TREKING,
ESCALADA, ESPELEOLOGIA I MOLTES
COSES MÉS...

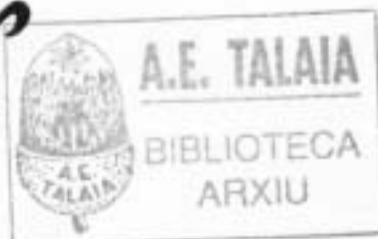
• T'ORGANITZEM LA TEVA AVENTURA A
LLAVORSÍ, SUPER ESPOT I PORT AINÈ.

DELEGACIÓ A VILANOVA DE RAFTING.

PREUS ESPECIALS PER A GRUPS.

- Descens de barrancs
- Rafting
- Hidrospeed
- Ponting
- Hípica
- Quads de muntanya
- Bus bob,...

Productes Naturals
Anna S.L.

VENDA A
L'ENGRÓS I
AL DETALL

- Cosmètica natural
- Crioteràpia
- Termoteràpia
- Aromateràpia
- Olis essencials
- Olis de massatge i bany
- Olis vegetals d'ús cosmètic
- Higiene del cos
- Colònies i perfums
- Destil·lats
- Regals artesanals

*Totes les nostres línies estan
destinades tant al professio-
nal com a l'usuari.*

Es munten cistelletes al seu gust

• Pressupost sense compromís

c/. Jardí, 114 (darrera de l'Institut) - Tel. i Fax 815 29 78
08800 Vilanova i la Geltrú

Bobinatges i Reparacions Motors Elèctrics

S.L.

- Reparació de bombes elevació d'aigua
- Reparació de maquinària electro-portàtil (taladres, esmoladors, martells...)
- Venda de recanvis i accessoris
- Servei oficial Black & Decker
- Servei oficial Makita

c/ Aigua, 4 - Tel. 893 00 11 - VILANOVA I LA GELTRÚ

VIDRES VILANOVA
route

CRISTALLS I VIDRES PLANS
DE TOTA CLASSE
FUSTERIA D'ALUMINI

EXPOSICIÓ
PARE GARL 28
TEL. 893 87 07

mampares

bany i dutxa

VENTIKLAR®

CS Cesana spa

MOBELUX

duehban

ORIGINAL DUSCHOLUX

Carrer Comerç, 4
Tel. 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

OCTUBRE-NOVEMBRE-DESEMBRE 96

EDITORS

Agrupació Excursionista Talaia

PRESIDENT

Salvador Butí i Papiol

SECRETARI

Lluís Forgas i Serra

REDACCIÓ

Secció de Cultura

DIRECCIÓ

Josep Blanes

EDICIÓ

Blanca Forgas

Joan Raventós

MAQUETA

Josep Blanes

PUBLICITAT

Virtut Castro

Foto portada:

Cova Cañuelas (Santander).

El Jordi Vidal contemplant les formacions
calcàries de la cova. Foto: Joan Rodríguez

COL·LABORADORS

Vicenç Carbonell

Toni Sagarra

Salvador Butí

M. Carme Barceló

Joan Sivil

Antoni Ordovàs

Josep M. Alsó

IMPRESSIÓ

Gràfiques Llopart

Sant Antoni, 63

Sant Sadurní d'Noya

Tel. 891 03 12

DIPÒSIT LEGAL

B-24.619-90

PREU DE VENDA

500 PTA

Els articles publicats en aquesta
revista sempre expressen l'opinió
dels autors i no reflecteixen la de
la Junta Directiva de l'Agrupació ni
de la Redacció. En tot cas, l'A.E.
Talaia donarà a conèixer el seu pa-
rer a través de les editorials o en
articles o notes signades per la
Junta.

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

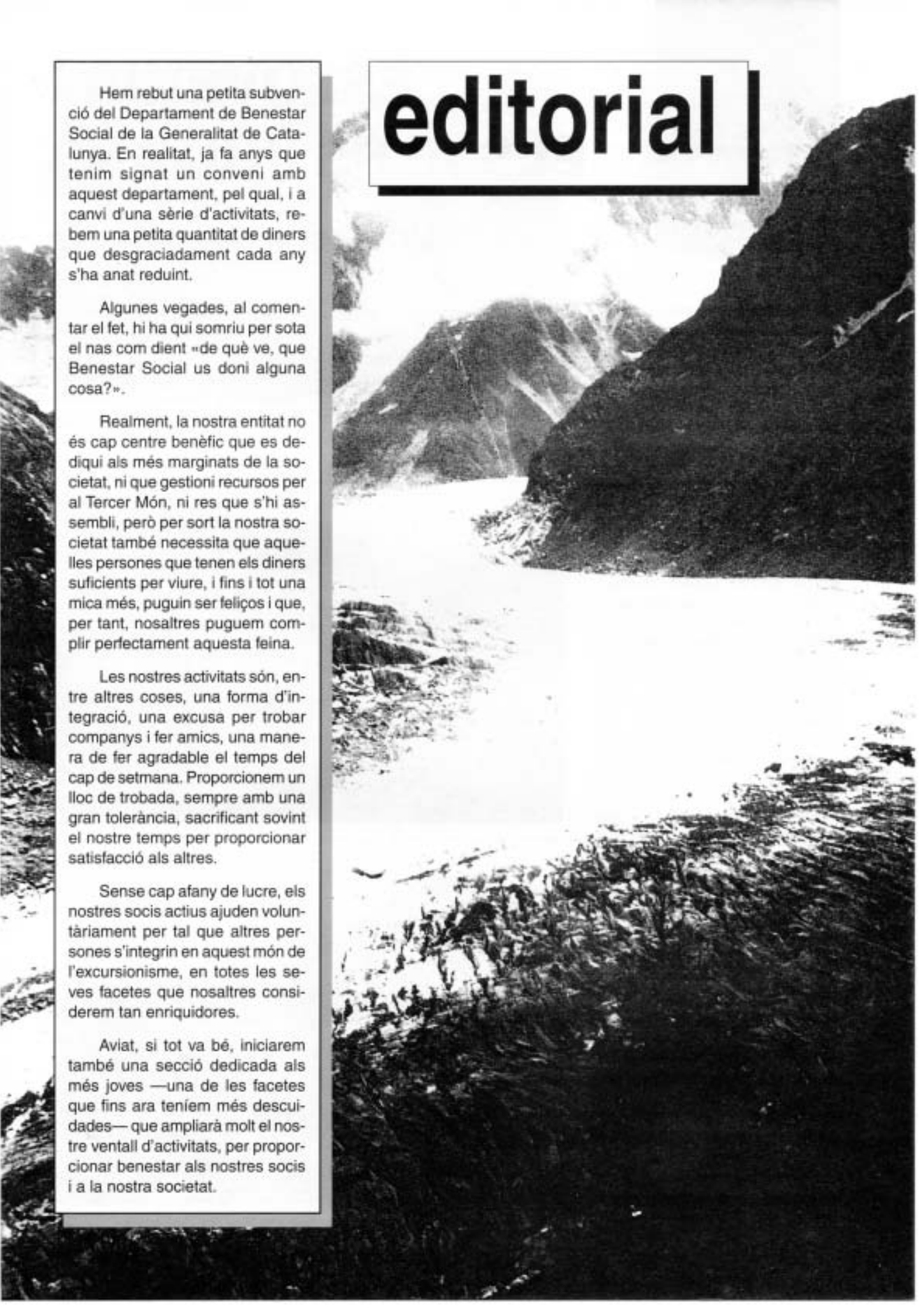

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

SUMARI - N° 254

- 5 **EDITORIAL**
Equip de Redacció
- 6 **ESLOVÈNIA I ELS ALPS JULIANS**
Blanca Forgas
- 11 **ELS BONS PRO LOCAL**
La Junta Directiva
- 13 **UNA EXCURSIÓ PER OCCITÀNIA. LA SIDOBRE**
Salvador Butí
- 17 **ESPELEO A SANTANDER**
Jordi Vidal
- 20 **COM ES DIRÀ L'«EIXAMPLE NORD»?**
Vicenç Carbonell
- 22 **RAL·LIS D'ALTA MUNTANYA**
Josep Bertran
- 25 **EL CONTINGUT D'UNES VITRINES**
Antoni Ordovàs
- 30 **TATRAS. Una incursió a Eslovàquia**
Manel Vives
- 35 **CRÒNICA DEL COTARRO TALAIENC**
Equip de redacció
- 38 **LA MOSTRA DE BOLETS**
M. Carme Barceló
- 40 **ATLAS, simplement**
Joan Toledano
- 44 **El «hobby» d'aquesta tardor (26) CONSTRUCCIÓ I HISTÒRIA DEL COL·LEGI SAMÀ-1**
Joan L. Sivil
- 47 **UNAVISITA A LA COVA DE LA «MERDA»**
(o sigui, de la Merla)
Xavi Parera
- 48 **Abadies occitanes (19) QUARANTA. Abadia de Santa Maria**
Salvador Butí
- 51 **GR-1: Del Montsec al Golf de Roses SANT LLORENÇ DE MORUNYS - PONT DE LLINARS D'AIGUA D'ORA**
Josep Blanes
- 54 **GR-1: Del Montsec al Golf de Roses PONT DE LLINARS - SANT MARTÍ DE CAPOLAT**
Blanca Forgas
- 57 **INVITACIÓ A LA 9a CAMINADA POPULAR DE VILANOVA I LA GELTRÚ**
Antoni Sagarra
- 58 **NOTÍCIES I COMENTARIS**
Equip de redacció

editorial

Hem rebut una petita subvenció del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya. En realitat, ja fa anys que tenim signat un conveni amb aquest departament, pel qual, i a canvi d'una sèrie d'activitats, rebem una petita quantitat de diners que desgraciadament cada any s'ha anat reduint.

Algunes vegades, al comentar el fet, hi ha qui somriu per sota el nas com dient «de què ve, que Benestar Social us doni alguna cosa?».

Realment, la nostra entitat no és cap centre benèfic que es dediqui als més marginats de la societat, ni que gestioni recursos per al Tercer Món, ni res que s'hi assembli, però per sort la nostra societat també necessita que aquelles persones que tenen els diners suficients per viure, i fins i tot una mica més, puguin ser feliços i que, per tant, nosaltres puguem complir perfectament aquesta feina.

Les nostres activitats són, entre altres coses, una forma d'integració, una excusa per trobar companys i fer amics, una manera de fer agradable el temps del cap de setmana. Proporcionem un lloc de trobada, sempre amb una gran tolerància, sacrificant sovint el nostre temps per proporcionar satisfacció als altres.

Sense cap afany de lucre, els nostres socis actius ajuden voluntàriament per tal que altres persones s'integrin en aquest món de l'excursionisme, en totes les seves facetes que nosaltres considerem tan enriquidores.

Aviat, si tot va bé, iniciarem també una secció dedicada als més joves —una de les facetes que fins ara teníem més descuidades— que ampliarà molt el nostre ventall d'activitats, per proporcionar benestar als nostres socis i a la nostra societat.

ESLOVÈNIA I ELS ALPS JULIANS

Una bella descoberta

S'acostava el mes de setembre i encara no ens havíem decidit. Es barrejaven diverses possibilitats: Còrsega? Però hauríem d'agafar forçosament el vaixell o arribar-hi amb avió, i això encaria el pressupost de vacances... Eslovàquia, els Tatra? Si hi anàvem amb furgoneta quedava molt lluny i no teníem massa dies... I Eslovènia, nois, no us recordeu d'aquella projecció de diapositives que ens va cridar tant l'atenció? El record de les magnífiques panoràmiques del Triglav que ens va oferir un llunyà divendres a la Talaia l'amic Joan Raventós va començar a fer efecte, i casualment, a la revista corresponent al segon trimestre d'aquest any apareixia un magnífic i documentat article firmat pel mateix Joan Raventós on cantava les excel·lències del Parc Nacional del Triglav. Allò va ser definitiu. Ja no havíem de rumiar més. Ho havíem decidit, aniríem a Eslovènia. Furgoneta, amb queviures i tenda de campanya? Tren? Érem deu de colla. Vam acabar anant-hi amb avió: línia directa Barcelona-Ljubljana, escassament dues hores, i ja des de Vilanova havíem contractat a través d'una agència el lloguer d'una casa de camp, just per a deu persones, a Bled, a 501 m alt, considerat un dels indrets turístics més bonics dels Alps eslovens.

Arribàvem a Ljubljana a mitjanit, puntualment. Només calien les formalitats d'aeroport, localitzar els cotxes també contractats prèviament per agència i trobar la casa que ens havia estat assignada. De l'aeroport a Bled només hi havia 55 km així que en poca estona ho enllestírem i, a dormir... Eren dos quarts de quatre de la nit quan per fi entràvem a la casa llogada després d'haver donat tómb i més tómb sense encer-

tar el carrer exacte per on entrar a la casa. Bon començament!

La mestressa, amb una amabilitat infinita, ens esperava i ens va atendre amb unes galetetes i licor. Vam tenir la sort que tant ella com

el seu marit xampurrejaven l'italià i ens hi vam poder entendre de seguida.

Ja érem a Eslovènia. Estrenàvem país. L'endemà el vam dedicar a prendre contacte amb el po-

L'idíl·lic llac de Bled, amb la seva illa i el castell. Foto: Rosa Farriol

Davant el refugi Komni. Al fons, el massís i cim del Triglav. Foto: Manel Vidal

ble de Bled, situat al marge oriental dels Alps Julians, a pocs km de la frontera amb Àustria, una veritable delícia, envoltat de muntanyes i amb un llac molt pintoresc —Blejsko jezero— al bell mig del qual hi ha una illa natural amb una església del segle XV. Bled, igual que Bohin, són considerats les dues perles dels Alps, que han sabut conservar el seu encant natural a pesar d'haver esdevingut des de fa més d'un segle centres d'estiueig. Passejant per la vora del llac vam emprendre un senderó que de mica en mica s'enfilava i encuriosits per a veure on anava a parar sense voler vam arribar al capdamunt d'un turó des d'on vam poder albirar tota la grandària del llac amb la seva illa. A la tarda vam llogar unes barques i ens arribàrem a l'illa i vam visitar l'església. Per acabar d'aprofitar el dia encara vam tenir temps de visitar el vell castell, escarpat dalt d'un turó i emmirallant-se en el llac. Una estampa de somni.

Assessorats per un germà de l'amo del nostre apartament, un gran muntanyenc, l'en-demà començarem a prendre contacte amb els boscos i muntanyes eslovenes. Bled es troba fora de l'àrea del parc nacional del Triglav, però a escassos quilòmetres i amb un cop de cotxe hi entres de seguida. Vam enfil·lar camí de Bohin i després de seguir una estona per la vora del seu llac —Bohinjsko jezero—, d'origen glacial, deixàvem els cotxes al costat del refugi Savica —Dom Savica— a 653 m. L'itinerari arrancava amb una pujada constant i gens suau per entre mig d'un bosc densament poblat, molt net i ben senyalitzat. Només veíem arbres i una paret de pedra al costat que semblava inaccessible. Tots ens preguntàvem per on arribàriem al pla. De seguida ens va

venir una grimpada sobre els 1000 m amb uns senderons tan estrets que no podies maniobrar gaire. Graons a la roca, passos estrets assegurats amb cables, i sempre pujant sobtadament amb l'estimball al costat nostre però amb una vista excel·lent sobre el llac de Bohin. Acabada la grimpada arribàvem al davant del petit llac Crnoj (1294 m), Jagrova Skala (1400 m), fotos a dojo amb vistes excepcionals sobre el Bohinjsko jezero, i després de molt

Ja som al coll de Luknja. A la dreta, la impressionant paret nord del Triglav.
Foto: B. Forgas

de caminar arribàvem finalment al Refugi Komni —Domni na Komni— a 1520 m. I quins refugis, amics, talment un hotel de dos o tres pisos. Tots portàvem menjar a sobre però davant d'aquell menjador tan acollidor, qui s'hi resistia? El problema van venir a l'hora de demanar el que volíem. No enteníem res del que estava escrit, naturalment en eslovè. Per fer-nos entendre vam anar a la taula del costat i vam senyalar sen-

se embuts els plats dels que estaven menjant. Volíem allò. No sabíem què era però fumejava i feia bona pinta. En veure aquell numeret que estàvem muntant, un senyor es va acostar a nosaltres i molt correctament, en un italià que vam intuir perfecte, es va oferir per fer-nos de traductor. Era un muntanyenc eslovè, molt amable i conversador, i a la vegada el gerent —ens va dir més tard— d'un altre refugi situat a un altre vessant de la muntanya. Només en saber d'on érem es va interessar vivament per la problemàtica del nostre país i què el feia diferent. Aquest interès i coneixença de Catalunya és un aspecte que vam poder constatar més d'una vegada durant els dies de la nostra estada a Eslovènia, cosa que ens va sorprendre i agradar d'allò més.

Haviem reposat forces i calia tornar a casa, però no ho vam fer pel mateix camí. Feina hi hagués hagut per desfer aquella grimpada bestial. Després d'haver-nos fet una foto al davant del refugi i prendre vistes de lluny al gegantí Triglav, vam desfer camí per una baixada amb fortes giragonses fins arribar al davant de la cascada Savica. D'aquí ja faltava poc per arribar als cotxes. A Bohin ja es començava a fer fosc quan hi vam passar però vam acostar-nos al llac i ens vam fotografiar al costat del monument a uns alpinistes que adrecen les seves mirades a l'omnipresent Triglav, muntanya emblemàtica d'Eslovènia. El primer contacte amb la muntanya eslovena havia estat d'allò més engrescador.

L'endemà era l'Onze de setembre, festa a casa nostra. Ho volíem celebrar amb una ascensió al Prisojnik (2547 m) però ens vam quedar amb les ganes. De Bled havíem anat cap a Mojstrana i Kranjska Gora, a la vall de Pisnica, i després d'aturar-nos per visitar la Ruska Kapelica (capella russa) edificada en memòria dels soldats russos que havien mort a la zona durant la

guerra europea, la carretera enfilava un seguit de corbes amb impressionant panoràmiques sobre els vessants del massís del Triglav fins arribar al coll de Vrsic (1611 m). Allà la boira era la que dominava l'ambient i el Prisojnik s'intuïa entre la grisor dels voltants. De seguida vam veure que no fariem res de bo. Esmorzem al refugi Postarski (1688 m) i fem plans per a la resta del dia. Tornarem al coll i d'aquí, per la vall de Trenta —una meravella— també amb fortes corbes molt tancades, però ara de baixada, enfilem direcció a Bovec, tot seguint el curs del riu Soca, segons diuen ells, un dels cinc rius més incontaminats d'Eslovènia. No sabem si són realment incontaminats, el que sí podem dir és que mai no havíem vist unes aigües tan netes i transparents com aquelles. Després d'haver passat uns dies allà tota la colla hem arribat a la conclusió que aquella gent s'estima molt el seu país, se'ls nota, el coneixen i l'estimen i en tenen molta cura.

Sense arribar a Bovec desviarem per la vall de Lepena i deixarem els cotxes al costat del Refugi de Klementa Juga (700 m), un petit refugi. D'aquí, un camí pista ens portaria després de dues hores de pujada constant dins un bosc molt tancat fins al Refugi Krnskih -Dom pri Krnskih Jezerih (1385 m), un altre refugi modèlic. El gerent del refugi era el senyor que ens havia fet de traductor el dia anterior. El vam trobar i ens vam saludar molt efusivament, semblava com si el coneguéssim de tota la vida. Abans de dinar vàrem anar a veure el llac que hi ha proper, a 20 minuts, i que dona nom a la zona, el Krnsko jezero (a 1391 m alt), una vall oberta, un indret tranquil i grandios a la vegada, molt semblant a un tros del nostre Pirineu, vam pensar. El llac era curiós, farcit d'uns peixos més que diminuts que acudien com fletxes quan els tiraves molletes de pa, un espectacle.

Després de dinar al refugi (el nostre xef ens va recomanar i servir ell mateix pasta asciutta amb gulash, molt bona) vam tirar enrere pel mateix camí fins atènyer els cotxes i d'aquí cap a casa després de travessar una altra vegada el boirós coll de Vrsic, ara a negra nit.

L'amo del nostre apartament, en Franc, un home molt amable, xerraire i trempat, ens informava cada dia del temps previst per a l'endemà. I ara, ens va dir, estaven anunciats dos dies de pluja. Així és que vam decidir de fer una ruta turística. Un simpàtic tren de vapor carregat de turistes com nosaltres i amb personal abillat en consonància amb aquells temps reculats va fer una arribada sorollosa i fumada a l'estació de Bled i amb ell vam recórrer durant unes hores un itinerari molt pintoresc per la vall de l'Isonzo. Tot i la pluja i la boira el panorama era molt maco. De Bled a Bohin i Most na Soci (Sta. Llúcia d'Isonzo). Aquí

Una magnífica sala dins les coves de Postojna. Foto Anxiu

El castell de Predjama. Foto: Rosa Farriol

el tren ens va deixar i vam continuar amb autocar. Una parada a Kobarid (o Caporetto —nom italià—), seu de l'important Museu del Front de l'Isonzo, que fa veure als visitants objectes procedents de la primera guerra mundial i sobretot de la sagrant batalla que s'hi va lliurar el 1917, coneguda com un dels grans drames de la història de la humanitat. Un guia molt documentat va atendre el nostre grup —el grup «dei catalani» es va fer notar molt en aquella excursió— parlant sempre en italià i ens va fer conèixer tot el que allà havia passat. Ens va gairebé commoure de tan apassionadament com parlava. A la plaça major del poble de Kobarid hi vam poder veure els monuments al poeta Simon Gregorcic i al compositor Volarić, dels quals el poble eslovè se sent molt cofoi. Abans de visitar el museu havíem anat a dinar. Eren poc més de les onze! A quina hora esmorzaven, doncs, aquella gent...?

A la tarda el mateix autocar ens va portar a Drezhnica, un poblet de muntanya molt i molt pintoresc, a 6 km de Kobarid, situat en un altiplà a sota d'una muntanya que ens va enamorar, el mont Krn (negre, en català). En baixar de l'autocar ens esperava una alegre mostra de música popular i degustació d'una menja típica, l'«struklji», un dolç farcit, i també d'una especialitat de formatge i una espècie de cuallada. Visita de la grandiosa església del Sagrat Cor de Jesús i —allò que ens va agradar més— un petit museu privat amb una interessant col·lecció d'objectes procedents de la primera guerra mundial. El senyor que ho porta ha dedicat més de vint anys a la recerca i catalogació d'aquests objectes, encara s'hi dedica avui dia, i després d'una explicació molt abrandada i patriòtica ens va encoratjar a nosaltres, «catalani», que no defallíssim... Si el nos-

tre guia no l'hagués tallat encara hi fórem ara, parlant. Decididament el mont Krn ens havia enamorat i per acabar-ho d'adobar havia sortit el sol i l'haviem pogut fotografiar com calia. Ens vam prometre a nosaltres mateixos que un dia hi tornariem.

Dia 13, pluja altra vegada tal com estava previst. Vàrem aprofitar el dia per anar a visitar les cèlebres coves de Postojna, no podíem marxar del país sense conèixer-les, i la veritat és que s'ho valen. Situada entre la regió alpina i el mar, dins la llarga faixa del Carst Eslovè que

any, i per la seva riquesa de concrecions calcàries, estalactites i estalacmites en una vintena de quilòmetres de galeries seques i acuàtiques que s'entrellacen és visitada cada any per unes 800.000 persones.

I per acabar d'aprofitar el dia visita al també famós castell de Predjama, a uns 9 km de Postojna, l'habítacle excavat a la roca viva per l'astut cavaller Erasme, un veritable niu d'àguila. A sota el castell hi ha la cova del mateix nom, d'un recorregut de 6466 m, però que no vam poder visitar.

Aquella nit vam poder acabar de comprovar la gentilesa i hospitalitat dels amos del nostre apartament, en Franc i la Metka. Als baixos de la casa, en una cantina molt acollidora i decorada amb molt bon gust per ells mateixos, ens van oferir una «serata» inoblidable. Música en viu (acordió i pianola), cants, balls, canvis d'impressió, menjar i beure i molta, molta gresca. Hi vam connectar des del primer moment i vam fer una bona amistat amb ells.

El temps havia millorat i aprofitarem els següents dies per tornar a fer una mica de muntanya. Aniríem a la vall de Vrata, volíem acostar-nos al mític Triglav. De Bled a Mojstrana i entrada a la vall. Deixem els cotxes al costat del refugi d'Aljaz —Alzajez Dom— a 1015 m alt i comencem a caminar. Davant nostre la imponent paret nord del Triglav i al començament de l'itinerari ens dona la ben-

vinguda un monument alpi —un clau i un mosquetó d'escalada d'uns dos metres d'alçada—. Foto de grup i reemprenem la marxa. Per molta estona la gran paret nord —Triglavskaja Severna Stena— ens vigila de prop i ens acompanya. Mentre ens hi acostem, anem travessant boscs esplendorosos on els primerencs colors de la tardor ja han fet acte de presència. Dura ascensió fins al coll

Dalt del cim del Visevnik. Al darrere nostre, l'impressionant Triglav.
Foto: Manel Vidal

desemboca als Alps Dinàrics, la cova de Postojna és coneguda mundialment. Quasi bé la meitat d'Eslovènia és calcària, és a dir, càrstica. Hi han estat descobertes més de 6000 coves, de les quals tres superen els mil metres, però poques són accessibles als turistes. La Postojnska jama (cova de Postojna) és coneguda des de fa més de 700

El poblet de Dreznica sota el majestuós mont Krn. Foto: Rosa Farriol

de Luknja (1758 m), els darrers metres amb fina i costeruda tartera. Però l'esforç valia ben bé la pena. Tenim a la nostra esquerra la carena fins al cim del Triglav i al davant una vall pregonia serpentejada de múltiples senderons que ens portaria a la coneguda vall de Trenta. Abraçades, forta emoció, fotos. Quina meravella! La paret nord, dreta i alterosa, fa posar una mica els pèls de punta i alguns metres abans del cim ja es veu enfarinat de neu. Decididament no hi anirem, però ens conformem de tenir-lo tan a prop. De tornada cap a casa farem una breu parada davant l'espectacular cascada de Pericnik.

Havia arribat el diumenge i per a tres de la colla seria el darrer dia d'estada al país. Abans d'acomiar-nos n'haviem de fer una de ben bonica. El nostre «xerpa eslovè» ens va recomanar un lloc panoràmic per contemplar amb tota la seva grandiositat el massís del Triglav, des d'un altre vessant completament oposat al que ja coneixíem des del coll de Luknja. La va encertar de ple. Un itinerari relativament curt i satisfactori en extrem. Ens vam situar a la zona boscosa de Pokljuka, a l'E del Triglav, a través de Rudno polje i d'aquí vam accedir al cim de Visevnik (2050 m). Un mar de boira ho envaïa tot. Després, a mida que ens enlairàvem, el cel va començar a destapar-se i l'espectacle que se'ns va oferir davant nostre no l'oblidarem mai. Teníem tot el mas-

sís del Triglav per a nosaltres, sense interferències. Una meravella de cims, carenes, parets vertiginoses i les valls de Krma, Kot i molt més llunyana la de Vrata. En arribar al cim dues parelles d'excursionistes eslovens ens ofereixen un didalet de Schnaps abans d'encetar la conversa, una beguda que allà la fan anar com l'aigua. Teníem els estómacs buits, no ens havíem aturat ni per esmorzar, però ens era ben bé igual i ens va sentir d'allò més bé. Durant els dies que vam ser allà vam poder observar la gran afició que hi ha a la muntanya, gent gran, de mitjana edat i molts grups de quitxalla amb monitors. Hi ha molt bon ambient excursionista.

Vam baixar del Visevnik més

contents que unes pasqües. De fet era el nostre comiat al Triglav i gairebé a les sortides de muntanya ja que a la resta de la colla només ens quedaven tres dies de vacances i com que el temps no ens va acompanyar gens l'aprofitarem per fer turisme. Ja que estàvem tan a prop de la frontera amb Àustria, un dia vam anar a donar un tomb per la turística i bonica ciutat de Klagenfurt i tot al llarg del gran llac de Wörther i un altre dia, després d'un segon intent frustrat d'ascendir al Prisojnik, vàrem fer un gram tomb per l'interior de la comarca i ens arribàrem a dir 'a reveure' novament al mont Krn. El darrer dia de vacances el dedicàrem a conèixer la capital, Ljubljana, molt barroca i elegant. Aquella nit ens esperava una altra «serata» dels nostres amics, tan entranyable o més que la primera. Era el nostre comiat. L'endemà ja de bon matí tornàvem en avió des de Ljubljana cap a Barcelona i en Franc ens venia a acomiadar a l'aeroport a les 7 del matí. Així acabaven les nostres vacances. Uns dies inoblidables, unes amistats que tindrem sempre presents i uns records d'un país tranquil i acollidor, organitzat i net, si més no el que vam veure a la muntanya, amb uns paisatges formidables, una xarxa de refugis impressionant i uns boscos de somni, un país que per a nosaltres ha estat una sorpresa i una revelació. Un país per tornar-hi, simplement.

A reveure, Eslovènia!

Blanca

Panoràmica parcial de Ljubljana des de la torre del castell. Foto: Rosa Farriol

ELS BONS PRO LOCAL

Nova campanya d'ajut

Han començat les obres de rehabilitació de l'edifici de Can Coloma, que constitueix el nostre estatge social.

De moment, s'ha consolidat la façana del carrer de Sant Pere i s'està procedint a la reconstrucció quasi total del sector que fins ara ocupaven les seccions de Cultura i Amics de la Sardana, que aviat quedarà enllestida.

Esperem que això no pari fins que tot el nostre local estigui en les millors condicions.

No és una feina d'un any. Caldrà, potser, esperar-ne alguns per veure tot l'edifici remodelat i en condicions. De moment, la sala d'actes ja està enllestida.

Però tot això val molts diners i l'època actual és molt dolenta per aconseguir subvencions. Excepte un petit ajut de l'equip tècnic de l'ajuntament, no tenim cap altra ajuda i cal que ens ho fem tot entre nosaltres.

Com ja sabeu, hi ha una derrama anual que s'utilitza per pagar la hipoteca, de la qual ara ens queden vuit anys per liquidar. Però les obres les financem amb diners que teníem estalviats, amb una part de la hipoteca i, sobretot, amb les aportacions voluntàries dels socis.

En una primera emissió de bons es van recollir, aproximadament, un milió i mig de pessetes. Si mirem la quantitat d'aportacions, hem de reconèixer que la idea no va tenir gaire èxit. Va succeir, potser, perquè en aquell moment les obres encara no havien començat?

Doncs ara ja han començat i novament demanem a tothom la seva aportació voluntària comprant bons de 10.000 pessetes i aprofitant que ara ens ha tocat una mica la loteria.

De moment, i per fer-vos memòria, us publiquem la llista de les aportacions que hi ha hagut fins a la data actual. A mesura que es vagi fent més extensa, l'anirem ampliant.

Animeu-vos, el vostre local és la vostra casa!

- 001 Francesc Soler i Casañas
- 002 Ramona Gallart i Nadal
- 003 Antoni Ordovàs i Rabinal
- 004 Salvador Butí i Papiol
- 005 Maria Carme Barceló i Martí
- 006 Elisenda Butí Barceló
- 007 Guillem Butí i Barceló
- 008 Blanca Forgas i Puigvert
- 009 Joan Ferrer i Garriga
- 010 Margarida Paterna i Sanz
- 011 Marcel·lí Ferrer i Garriga
- 012 Marcel·lí Ferrer i Paterna
- 013 Andreu Ferrer i Paterna
- 014 Vicenç Ferrer i Paterna
- 015 Josep Alegret i Pallàs
- 016 Jordi Vidal i Simón
- 017 Jordi Vidal i Simón
- 018 Ramón Martí i Salvany
- 019 Maria Planas i Cendra
- 020 Manuel Vidal i Laborda
- 021 Marcel·lina Simón i Martín
- 022 Manuel Vidal i Simón
- 023 Anna Vidal i Simón
- 024 Jordi Vidal i Simón
- 025 Jordi Martínez i Borbonés
- 026 Rosa Maria Pujol i Hostench
- 027 Xavier Salleras i Asensio
- 028 Francesc X. Puig i Rovira
- 029 Francesc X. Puig i Rovira
- 030 Jordi Cortada i Aparicio
- 031 Tina Moya i Domenech
- 032 Xavier Capdet i Soler
- 033 Ramón Bertran i Agustí
- 034 Oscar Forgas i Puigvert
- 035 Victoria Florenciano
- 036 Agustí Poch i Parés
- 037 Agustí Poch i Parés
- 038 Agustí Ferrer i Moya
- 039 Jaume Vallis i Pla
- 040 Francesc Moya i Povés
- 041 Josep Maria Fauquer i Ferré
- 042 Antoni Vidal i Riñón
- 043 Josep Rovira i Sendra

044	Oriol Ventosa i Carbonell	098	Arcadi Pijoan i Alcobé
045	Oriol Ventosa i Carbonell	099	Joan Rovira i Pascual
046	Oriol Ventosa i Carbonell	100	Salvador Butí i Carbonell
047	Primitivo Cucurella	101	Francesc Ayala i Bonaventura
048	Primitivo Cucurella	102	Andreu Ferrer-Lurdes Montoliu
049	Delfina Garcia i Garcia	103	M. Dolors Lacasa i Jordán
050	Anna Vidal i Simón	104	Rosa Altes i Romagosa
051	Conrad Rovira i Garriga	105	Lluís Forgas i Serra
052	Montserrat Carbonell i Soler	106	Lluís Forgas i Serra
053	Montserrat Carbonell i Soler	107	Lluís Forgas i Serra
054	Josep Blanes i Mínguez	108	B.T.T. Talaia
055	Jaume Barceló i Medina	109	B.T.T. Talaia
056	Jaume Barceló i Medina	110	B.T.T. Talaia
057	Josep Maria Also i Torrents	111	B.T.T. Talaia
058	Salvador Artigas i Huguet	112	Adelaida Gascón
059	Joan Alsina i Butí	113	Ricard Sabaté i Mateu
060	Romà Caba i Olivella	114	M. Rosa Carbonell i Garriga
061	Mercé Orriols i Mas	115	Antoni Martí i Massó
062	Dolors Farré i Mestre	116	Josep Planas i Bertran
063	Secció de Senders	117	Roser Muela i Almendrol
064	Jaume Carbonell i Cañis	118	Xavier Capdevila i Julián
065	Secció de Senders	119	Víctor Forgas i Cabrera
066	Secció de Senders	120	No comprat
067	Secció de Senders	121	Maribel Garrigó i Escardó
068	Secció de Senders	122	Pere Masdeu i Recasens
069	Secció de Senders	123	Pere Masdeu i Recasens
070	Secció de Senders	124	Bar Talaia
071	Secció de Senders	125	Secció GEAM
072	Secció de Senders	126	Jaume Barceló i Medina
073	Secció de Senders	127	Pere Planas i Cendra
074	Ramón Huguet i Garcia	128	Joan Sivill i Vergés
075	Ramón Huguet i Garcia	129	Joan Sivill i Vergés
076	Miquel Bernadó i Ortega	130	La Colla dels Dimecres
077	Carolina Roig	131	Jordi Monroy i Boada
078	Gilbert Bernadó i Roig	132	Cinta Ascurriola
079	M. Rosa Carbonell i Garriga	133	Secció de Senders
080	Pilar Elias i Alcaraz	134	Secció de Senders
081	Xavier López i Garcia	135	Secció de Senders
082	Ramón López i Gálvez	136	Secció de Senders
083	Antoni Sagarra i Mas	137	Secció de Senders
084	Ramón Casas i Vidal	138	Secció de Senders
085	Jordi Lozada i Espí	139	Secció de Senders
086	Xavier Capdet i Soler	140	Secció de Senders
087	Joan Sivill i Vergés	141	Secció de Senders
088	Joan Sivill i Vergés	142	Secció de Senders
089	Amics de la Sardana	143	Jaume Barceló i Medina
090	Amics de la Sardana	144	Rosa Altés i Romagosa
091	Pere Corominas i Rafart	145	Rosa Altés i Romagosa
092	Assumpta Baig i Torras	146	Rosa Altés i Romagosa
093	Arcadi Corominas i Baig	147	Rosa ALTés i Romagosa
094	Esteve Corominas i Baig	148	Joan Gómez i Robert
095	Bonaventura Tarres i Freixa	149	Dolors Farré i Mestre
096	Vicens Carbonell i Virella		
097	Vicens Carbonell i Virella		

La Junta Directiva

Una excursió per Occitània **LA SIDOBRE**

La Sidobre és un massís granític, d'una alçada mitjana de 650 m a l'est de la vila de Castres, a Occitània, entre les valls encaixonades de l'Agot (fr. Agout) i la Duranque. És un país pobre agrícolament i que durant segles ha viscut isolat en gran part. No obstant el granit, amb la seva peculiar forma d'erosió en blocs arrodonits, ha proporcionat a la regió un dels elements que de fa anys, amb les pedreres i actualment amb el turis-

me, han permès un desenvolupament econòmic i notable.

Encara actualment Lacrouzette, petita població al cor del massís, és el centre francès més important de talladors de pedra que explota no solament els recursos del país sinó que importa granits d'arreu del món per treballar-los i fer-ne làpides funeràries i elements constructius. Aquesta activitat ha estat molt tradicional i ja els romans explotaven algunes pedreres a la zona.

Pel que fa a nosaltres el que centra el nostre interès és el fet paisatgístic i les formes curioses que agafen els blocs de granit a causa de l'erosió. Actualment La Sidobre forma part del Parc Natural Regional de l'Alt Llenguadoc, un parc proper a Catalunya i d'un alt interès paisatgístic i excursionista.

* * *

Era molt difícil superar-nos. L'any passat vam iniciar el curs

Carcassonne. Vista parcial del recinte amurallat. Foto: Rosa Farriol

Castell de Quertinheux a Lastours vist des del castell de Cabaret. Foto: Salvador Butí

amb una excursió de les que fan història i llegenda: la baixada del Torrent de Pareis a l'illa de Mallorca. Tornar a ses Illes es feia difícil ja que Flebasa havia suprimit la línia Vilanova-Alcúdia i no era viable cap altra possibilitat. Ens hi vam trencar el cap molts dies.

Després de valorar molts pros i contres un diumenge de setembre vam decidir explorar una zona de la propera Occitània per organitzar l'excursió inaugural del curs.

No hi ha cap raó especial per haver escollit La Sidobre; per nosaltres era únicament un nom que sortia en moltes guies i que sabíem que hi havia pedres singulars amb formes curioses. Però tothom sap la nostra estimació pel país veí i ens hi vam arriscar.

Vam anar a Castres un dissabte, vam comprar mapes i guies, vam escollir l'itinerari, vam recórrer el lloc per trobar allotjament i menjar per a tothom, vam lligar horaris i el diumenge al matí vam caminar per fer l'itinerari escollit i de retorn vam parar a Castres per mirar com podrien evolucionar els autocars per un lloc tan estret. Un cap de setmana esgotador...

Una vegada a casa vam meditar sobre tot el que havíem fet i vist. Econòmicament era viable, el lloc turísticament molt bo, teníem lligat tot el tema de menjar i dormir, però l'excursió, que ens havia semblat encantadora ja que transcorria per majestuosos boscos de faigs i castanyers, no creïem que fos massa espectacular, i les pedres singulars que vam visitar d'entrada ens van semblar petites i la majoria de formes poc definides. Potser calia anul·lar-la, l'excursió.

Passen uns dies i nova meditació. I si la fem a la tardor? I si aprofitem la coloració de les fagedes i castanyers per donar el cop d'efecte que hi faltava? Decidit. Anirem a La Sidobre a la tardor. Trucar als albergs i restaurants, tornar-ho a lligar tot i per fi tenim una decisió presa.

Dissabte dia 26 d'octubre. Sortim de Vilanova ben aviat, el camí que ens espera és llarg. Arribem d'hora a Carcassona i sembla que ens esperen. En el moment de baixar de l'autocar, els músics d'una banda comencen a tocar. En realitat celebren la festa del vi novell, però l'efecte fou bo. La visita al castell comtal amb traducció simultània al català fou molt interessant. De moment el dia no era excel·lent però a mesura que anava avançant millorava i la veritat és que dinar sota dels plàtans de les places de la ciutadella de Carcassona, plenes d'animació i de color i amb una temperatura ideal, fou un plaer relaxant.

No ens podíem encantar. A les cinc de la tarda tancaven el nostre proper objectiu: els castells de Lastours, i la pujada no era cosa de bufar i fer ampolles i les carreteres no eren precisament autopistes.

Els quatre castells de Lastours (fr. Lastours) formen un conjunt monumental d'interès històric de primer ordre. Cabaret, el més gran, fou un centre de cultura trobadoresca i durant la croada dels cavallers del nord contra els càtars i Occitània va ser un dels llocs de resistència on els guerrers francesos van fracassar sempre i no fou si no per un pacte que el lloc fou ocupat. Va ser refugi de càtars i residència habitual del bisbe càtar de Carcassona, és a dir, un autèntic castell càtar, no com aquesta espècie de línia Maginot de les Corberes que les guies turístiques designen com a «castells càtars» i que, amb alguna excepció tardana, mai no hi va passar res relacionat amb el tema. (Déu em guardi de dir que els llocs no són excepcionals).

Retornem a la realitat, es fa fosc i la distància que ens separa del nostre destí és encara llarga. De fet se'ns va fer de nit molt aviat i els últims quilòmetres van ser una mica foscos fins arribar a les vuit del vespre al poblet de Lacrouzet, que seria el nostre centre d'operacions.

Vam dormir una hora més per allò del canvi horari, algú va utilitzar les habitacions del Relais du Sidobre i algunes van tenir el privilegi de disposar d'uns xalets molt bonics i acollidors a uns pocs quilòmetres del poble. Un sopar típic del país i un esmorzar normalet, i tots disposats a estirar les cames.

L'itinerari va començar al llac de la Merle, a uns 6 quilòmetres del poble, un lloc encantador i d'unes aigües plenes de reflexos, amb nenúfars florits, però una mica massa freqüentat sobretot a l'estiu. Vam seguir el GR-36 un tram per un bosc de faig realment impressionant. Molt aviat vam estar satisfets de la data escollida, la catifa de fulles de terra, els colors càlids dels arbres, l'alçada dels troncs, van tenir immediatament el cor robat a tothom. Com ens agrada la natura! Que n'és de relaxant un bosc tardor! Que fàcil que ens és copsar el conjunt de sensacions que ens produeix un lloc! El color, l'olor, el soroll dels nostros passos, el vent suau, els petits animalons, i una altra vegada el color que de tant en tant augmenta els contrastos per una ullada de sol que s'amaga darrere unes boires una mica empipadores.

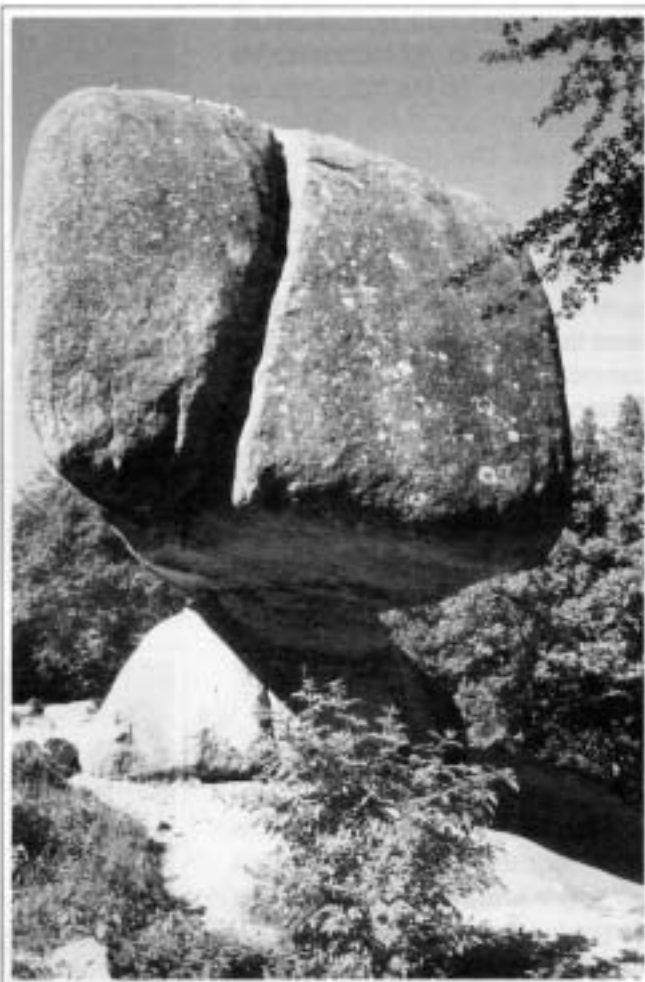
El camí és fàcil, sense massa pujades ni baixades, sempre protegits pel bosc. Trobem granges, grans i petites, pistes, corriols i carreteres, algun caçador, algun gos cridaner...

Deixem el GR al petit poblet de Gabaude i passem per Massi, i una altra vegada el bosc, ara més baix i molt humit. Passem pel costat d'un estany que quasi no veiem de tantes fulles que el cobreixen i arribem a Pouloye, on ens reagrupem en un lloc en ruïnes però on es nota un passat de treball. Poc després retrobem el GR i ens dirigim cap a Cremaussel.

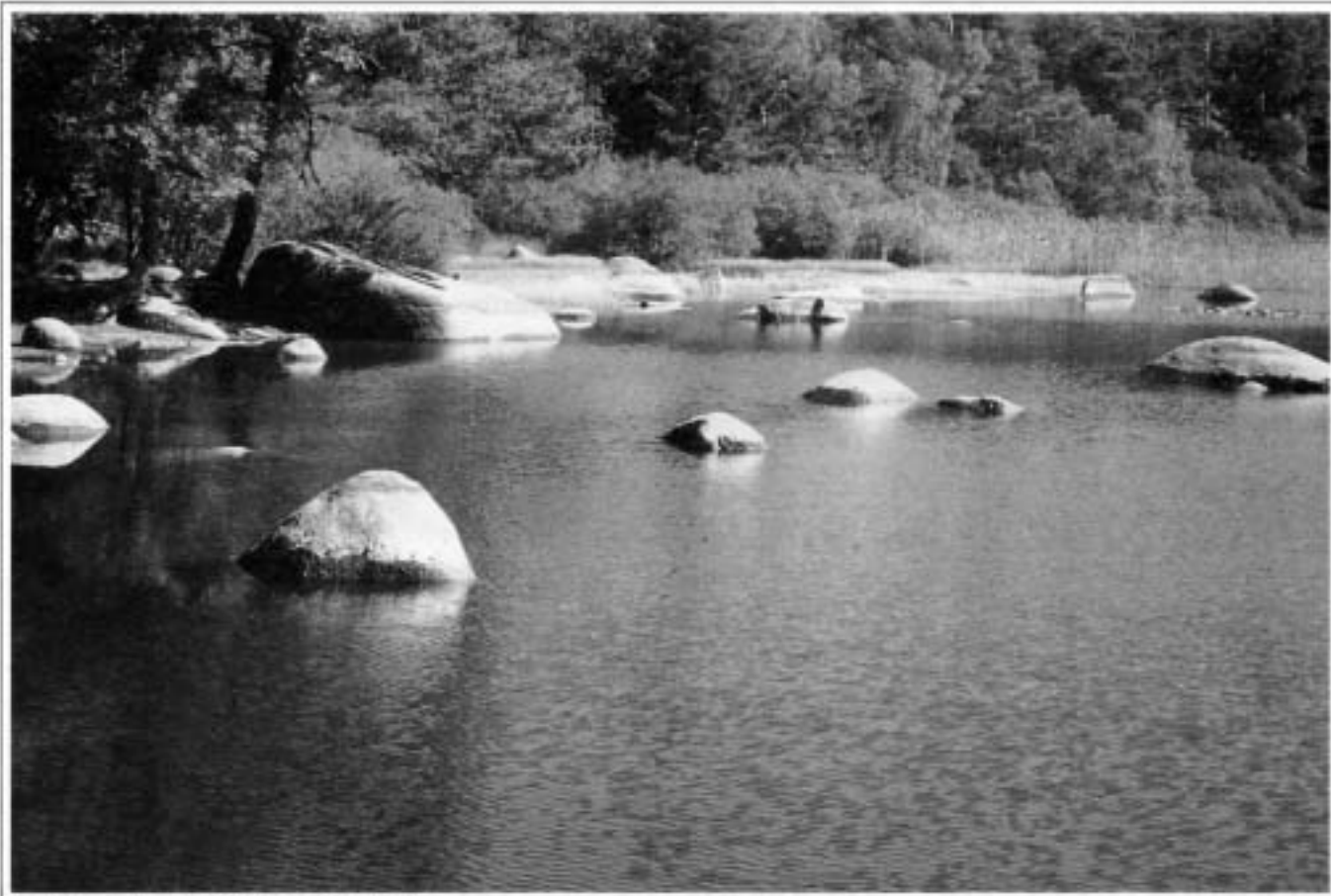
A partir d'aquí anirem trobant les roques singulars que donen fama a La Sidobre. El dia ha anat millorant i ara el sol domina el cel, els colors ressalten molt més ara i hi ha també moltes alzines.

La Sidobre. La Roc d'Oie. Foto: Rosa Farriol

La Sidobre. El Peyro Clabado. Foto: Salvador Butí

La Sidobre. El lac de la Merle. Foto: Salvador Butí

La primera roca que veiem és la més gran i la més bonica, «le Roc de l'Oie», on les màquines de fotografar arriben al seu màxim ritme de trets. Després, una intensa baixada fins al «Trois Fromages» i després altres roques i altres...

Retornem a Cremaussel i seguint el GR-36 per una agradable pista tancarem el circuit per retrobar-nos al lloc de la Merle amb l'autocar.

Han estat unes hores boniques, amables, disteses, ens hem cansat una mica, no massa, ens hem saturat de natura amable, de colors de tardor... Estem bé.

Abans de dinar a Lacrouzette fem una visita al «Peyro Clabado», una de les roques més famoses i grans, molt a prop del poble.

No ens podem encantar, volem aprofitar encara el dia i a la tarda fem una parada a Castres per veure una mica la vila i visitar el museu Goya. La vila és acollidora, les imatges de les cases reflectint-se sobre el riu són molt fotogràfiques i pel que fa a les obres exposades al museu, si bé no són moltes n'hi ha alguna de gran interès.

Això s'acaba, però inesperadament ens queda un altre espectacle natural que gratuïtament se'ns presenta majestuós mentre per les carreteres del Lauragais ens dirigim a Castelnaudary per agafar l'autopista. Una posta de sol de les bones, lenta, aco-

La fageda de la Sidobre. Foto: Rosa Farriol

L'Agout al seu pas per Castres. Foto: Salvador Butí

lorida, amb uns quants núvols situats al seu lloc amb les muntanyes al fons, senzillament impressionant.

Es fa fosc, ens queden unes hores d'autocar...

Occitània, fins aviat.

Salvador Butí

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

ESPELEO A SANTANDER

—«Nyiiiiiee, nyiiiiiee, nyiiiiiee».

—Tancat!

—«Clic»

—No s'encén!

—«Clic, Clic»

—Per fi, encara funcional!

—Ala, animal! Que has de soldar alguna cosa o què?

—Massa aigua, on vas amb aquesta flamarada!

—Ja es comença a calmar.

—Avui et portaràs bé i no te m'apagaràs, oi que sí? Sembla mentida. Fela temps que no t'encenies, espera un moment que et col·loco a sobre el cap i ja podem entrar. Encara que estiguis una mica atrotinat i vell segueixes responent, ara que al principi sempre ets una mic incòmode!

Potser qui no hagi fet servir mai un carburador i un casc d'espeleo no haurà entès aquesta sensació que tenim tots els espeleòlegs abans d'entrar en una cavitat. Són aquells moments que trobes a faltar quan

et dediques a altres activitats oblidant una mica aquella —per la majoria de gent— pudor de carbur però que per nosaltres, no sabem si per costum o per addicció, es transforma en un exquisit, o millor dit, en un viciós aroma.

A més a més, quin lloc millor per tornar a entrar en la foscor d'alguna cavitat que a l'enigmàtica Santander? Aquí ho tenim tot, sí, sí, tot i més del que necessita un espeleòleg. És realment difícil avorir o oblidar aquesta zona.

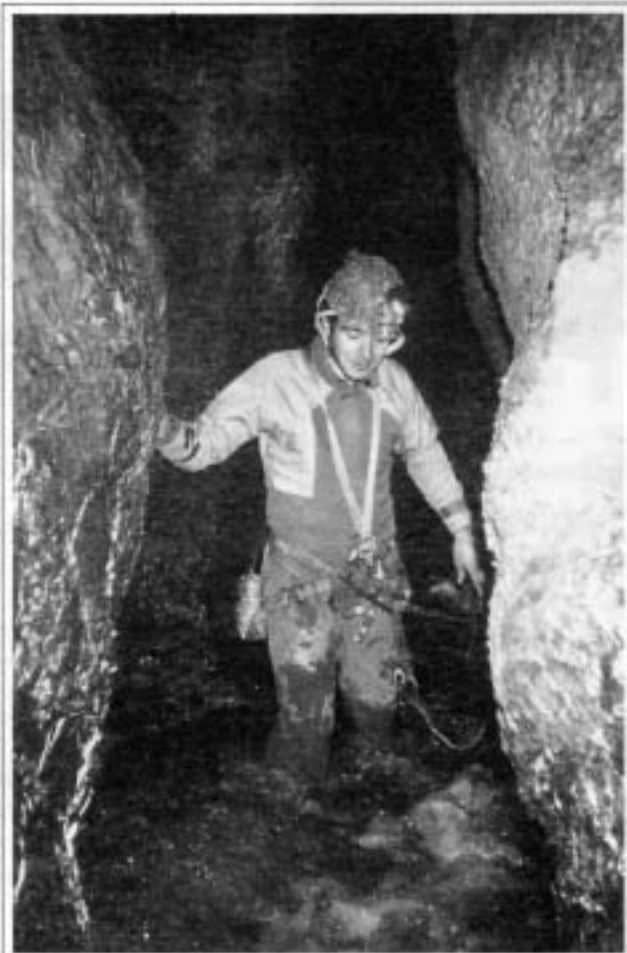
El Joan Rodríguez aguantant el sostre. Foto: Jordi Vidal

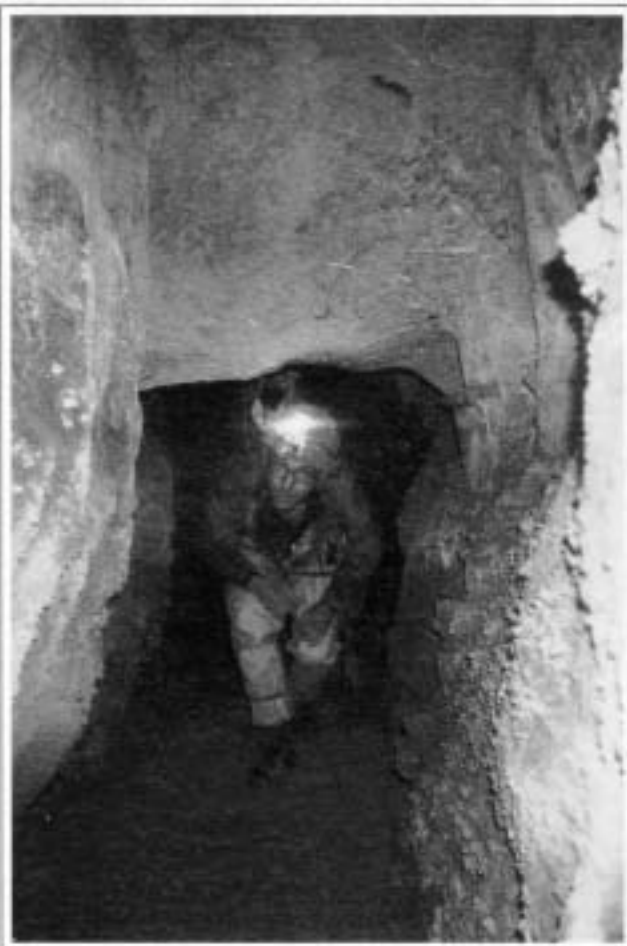
El Joan intentant superar un ressalt. Foto: Jordi Vidal

Pujant riu amunt. Foto: Jordi Vidal

El Xavi de peus a la galleda. Foto: Jordi Vidal

Superant un tub. Foto: Jordi Vidal

El Joan abans de cuinar. Foto: Jordi Vidal

Tota la història comença mirant el calendari. Ondia! Un pont de tres dies! Això dels dies de festa és un dels millors invents que s'han fet. Felicito a qui se li va ocórrer.

I com sempre, no costa gaire decidir on es pot anar. «Pal norte», que allà sabem que les cavitats són més bèsties. Primer decidírem anar a la Torca de los Morteros, al nord de Burgos, però la climatologia, millor dit, la neu i l'alçada a la qual es troba la cavitat ens féu donar mitja volta al cotxe tan sols a 14 km. Però no ens posem nerviosos, estàvem al costat de la província de Santander, desviant-nos una mica podíem anar-hi i entrar en alguna cavitat que es trobés a menys alçada. En aquesta zona sempre pots jugar amb diverses cartes i assegurar embrutar-te en alguna cavitat.

I així és. A mitja tarda, el Xavi, el Joan i jo ja estàvem prenent la primera cervesa al bar de Bustablado, un petit poblet situat a la vall del mateix nom, on ja ens coneixen i com que som espeleòlegs ens deixen instal·lar a l'escola. De fet no érem els únics que aprofitàrem el pont, ja que tinguérem llargues i divertides xerrades amb 'madriles', valencians i gent de Salamanca, entre d'altres.

En aquesta vall per tot arreu es respira espeleologia. Vagis on vagis trobes un cotxe de fora aparcant a la vorera, i és clar, aquí no vénen gaires escaladors ja que plou un dia sí i tres també. De fet la gent del poble van dir-nos que durant l'últim mes tan sols havia parat de caure aigua dos dies. I de fet tenien raó, ja que ho vàrem comprovar dins de la cavitat.

Bé, així que l'endemà, després de passar pel 'bareto' a fer el cafè amb llet (amb mides de muntanya) i fumar el cigarret, ens dirigírem cap a la boca de **Cañuelas**, la cavitat que volíem explorar. Ens decidírem per aquesta zona ja que es troba a 25 minuts de la carretera. A més, amb el dia plujós que feia i els rius en crecuda gairebé màxima, moltes cavitats ja quedaren descartades d'un bon principi.

Cañuelas és una cavitat horitzontal on la dificultat és pràcticament escassa fora d'alguna petita grimpada.

da. Les formacions que hi podem trobar són força espectaculars, sobretot un seguit d'estalactites de color negre, les quals, gràcies al corrent d'aire existent a la major part del recorregut, han pres formes planes o bé són senzillament estalactites inclinades. Una de molt curiosa és una penjada del sostre que amb els seus tres o quatre metres d'alçada oscil·la de la punta només amb un copet suau donat amb molta cura.

Habitualment a la major part de la cavitat és rar trobar aigua, però com ja he dit abans, la gran quantitat de pluja caiguda els dies anteriors féu que això fos bastant irreal en aquestes condicions. Quasi mai vàrem deixar de sentir soroll d'alguna gotera, millor dit, d'alguna filtració d'aigua ja que la majoria eren alguna cosa més que un simple goteig.

Ja camí de sortida decidírem veure alguna cosa més que el típic recorregut, és a dir, volíem fer quelcom més que la majoria de gent no fa, així que vàrem rapelar per un meandre situant-nos directament en el curs del riu de la cavitat, que, per cert, baixava amb una mala llet que pràcticament no ens deixava sentir-nos quan parlàvem. Cap avall era impossible seguir ja que un salt d'aigua te'ls posava per corbata. Així que decidírem remuntar el riu havent de superar un primer ressalt, cosa que no fou tan fàcil com pensàvem. Però per sort, el Xavi, després d'alguns intents i remullades nostres, ho aconseguí i ens ajudà a passar. Un cop aquí i ja mullats fins a l'alçada del pit, seguim riu amunt per un divertit i meandric curs d'aigua.

Els crits no pararen durant gairebé les dues hores que passàrem a l'aigua. Veure-ho i gaudir-ne per creure-ho. Val la pena estar vuit hores viatjant per gaudir encara que només siguin cinc minuts d'aquesta experiència. Arribats al final del meandre, i aquest esdevingut impenetrable, tornàrem enrere i aquesta vegada encara cridant més fort, ja que allò que abans eren ressals ara es transformaven en fantàstics tobogans els quals s'acaben sempre en un «xoooffff», vaja, en un bany d'aigua freda.

Un cop remuntada la corda que ens havia dut a la base del meandre, ens trobàvem de nou al recorregut principal i poca estona ens quedaria per seguir gaudint del paisatge d'aquell indret fosc, humit i sobretot solitari. Potser això últim sigui una de les causes del perquè ens agradi l'espeleologia. Allà dins, a l'interior d'aquella muntanya plena de forats comunicats entre si com si es tractés d'un formatge gruyère, restàvem els tres sols envoltats per tota aquella magnitud. Tot pren un caire de misteri, no sé si és per la foscor, per la insignificància de les nostres mides enfront d'allò que ens rodeja en aquells moments o bé perquè de sempre les coves han estat envoltades de llegendes i misteris, que sempre han fet témer a la gent endinsar-se massa a l'interior d'aquest medi desconegut. I és clar, nosaltres sempre estarem en inferioritat vers aquests paratges que ens envolten quan som a sota terra. És a dir, érem tan sols tres fràgils insectes de l'espècie més menuda que pugui existir dins d'aquella gran bola de formatge, insectes als quals els agrada desconnectar per moments deixant de banda el que hi ha fora del formatge i perdre's pel seu interior, experimentant la grandesa d'aquell suculent i meravellós paisatge.

Crec que és molt difícil descriure les sensacions que pot tenir un espeleòleg, ja que penso que a la majoria de nosaltres no només «se'ns en va la perola», com podríem dir en argot, sinó que és molt més que això. Tothom que ha fet aquesta activitat hi ha tornat alguna vegada. Senyors, això vol dir alguna cosa! És més que una simple experiència, en aquells moments ho és tot, no importa res més, només l'espeleo.

I després d'una estona...

—Molt bé, noi, avui t'has portat de meravella. Et volia vendre i canviar-te per un de nou. Perdona'm per pensar això de tu, després de totes les aventures que hem passat junts. Quan et jubili et posaré a la vitrina i et cuidaré.

—Gràcies, company!

—Ets un casc estupend, t'aprecio.

Jordi Vidal

COM ES DIRÀ L'«EIXAMPLE NORD»?

Durant uns dies no es parlava d'altra cosa. L'Incasol (Institut Català del Sòl) ha projectat una nova barriada vilanovina situada entre el carrer de Miquel Guansé (abans Agricultors) i el carrer del Doctor Zamenhoff, és a dir, entre ca l'Escoda i l'escola Cossetània, amb la inclusió de la FISA. Aquest projecte porta el nom d'«Eixample Nord».

Potser és aviat per parlar-ne, perquè mentre hi sigui l'esmentada fàbrica, el Celler Cooperatiu i els edificis del veritable Aiguacuit, i mentre no es tinguin diners per invertir, no es podrà fer res, però val la pena pensar-hi per canviar el nom del projecte abans que no sigui massa tard.

Existeixen dos llocs que són el centre neuràlgic del projecte: **la Pallissa** i el **camí dels Escalons**, la primera desapareguda fa poc i el segon serà engolit pels nous vials projectats. Més a ponent, davant el celler de la Cooperativa, hi ha l'**Aiguacuit**, nom que se'l va apropiat la part nova de Sant Joan i per aquest fet no es pot repetir.

Enfront d'on hi havia la Pallissa, al costat de la rotonda de la ronda Ibèrica i de la carretera de l'Arboç, ha quedat un plaça sempre plena de vehicles i de porqueria, espai que fa un cert temps volíem reivindicar com a plaça de la Pallissa. Actualment, donat que es vol ampliar la ciutat cap al nord, tal vegada seria millor reservar aquest nom per a la nova barriada i donar la denominació de «plaça de la Creu de Sant Joan» al citat espai lliure.

La idea de batejar el lloc de la partida de la Pallissa no és nova, ja que en un plànol confeccionat per Joan Virella en el Butlletí de la Talaia (juny 1989) ja figurava la Pallis-

La Pallissa (1974). Foto: Vicenç Carbonell

sa com una zona delimitada, tot i que l'article parlava de la Collada-Sis Camins. Per altra banda, els mapes de les Caminades Populares dels anys 1993 i 1994 han reflectit aquest desig, incorporant el nom a tota la demarcació.

En el cas que no «sonés» prou bé la «barriada de la Pallissa», es podria triar per «barriada dels Escalons». Qualsevulla solució seria bona abans de posar-hi noms impropis del lloc.

Si bé el nom de la Pallissa és molt antic, el dels Escalons és relativament recent i és un nom tradicional, sense gairebé dades escrites. La Pallissa, a diferència d'altres noms de la mateixa zona que s'han oblidat ja fa temps (Soterrània, la Bassa Nova...), ha persistit fins a la seva desaparició física. Fem una mica d'història per intentar recuperar el topònim en el nomenclàtor vilanoví.

La primera notícia és de l'any 1597, quan **la Pallissa** era d'Antoni Miró, ascendent dels Miró i Gassó i dels Gassó, del corral del Miró. L'Estadística Rústica del 1725 ens aporta molta informació del lloc. Així el pagès i hortolà Joan Ferret tenia una terra a la partida de **la Pallissa**, que a migdia afrontava amb el *camí que va a Darró* i a ponent amb el *Camí vell del Arbós*. Un altre pagès, Joan Quadras, conreava un camp a **la Pallissa**, limitant a ponent i a tramuntana amb el mencionat *camí qui va a Darró*, viarany que nosaltres vam conèixer per «camí de les Roques del Pelut». El mariner Joan Oliver declarà posseir altra terra a **la Pallissa**, la qual limitava a llevant amb Francesc Miró, a ponent amb el citat Quadras i a tramuntana amb el *camí qui va a Enveja*. Per altra part, en el mateix registre es fa esment de «la rasa den Pollés» de la partida de «Soterraní», veïna de les terres de Magí Gassó. Aquesta rasa era la que avui és coneguda per **camí dels Escalons**. Magí Gassó era propietari d'una peça anomenada *la Bassa Nova* (fa

poc desapareguda juntament amb la Pallissa), terra que limitava amb Pau Pollés a ponent i amb el *Camí Real* (de Cubelles) a migdia. La vídua de Pau Pollés va confessar tenir la seva terra a *Sant Joan*, que limitava a llevant amb el dit Gassó i a migdia amb «lo *Camí Real de Cubelles*», és a dir, el camí de la Collada. Aleshores els Pollés encara no eren posseïdors de la Pallissa, ja que en el cadastre de 1739 ho era Magí Gassó, que va donar les següents afrontacions: a llevant el *camí de la Plana*, a migdia el *camí real*, a ponent el *torrent* (de Sant Joan) i a tramuntana el *camí del Piulart*. Com es pot comprovar damunt d'un plànol, no es tractava d'una casa, sinó d'una dilatada propietat, tota ella actualment inclosa en el nou projecte de l'INCASOL. Uns anys després, el 1787, «la casa de la **Pallissa**» ja era d'en Pau Pollés.

En el segle XIX, el nomenclàtor de 1860 porta l'«alqueria» de la **Pallissa del Pollés**, lloc on l'any 1873 hi fou tallat un àlber que tenia més d'un segle i que vivia de l'aigua de la «bassa».

En una crònica de l'aiguat de Santa Tecla (23 de setembre de 1874), es comenta que a Vilanova va arribar una gran torrentada, una per la part de «set pacats mortals» i l'altra per la **Paysa del Martí Pollés**, o sigui, per l'actual camí dels Escalons. Cal tenir-ho en compte!

En la Festa del Batre de Sant Isidre (maig 1994), s'explicava que la masia de la **Pallissa** era conegu-

L'Aiguacuit (1992). Foto: Vicenç Carbonell ja era d'en Pau Pollés.

da per les seves eres que es llogaven per batre.

Poca cosa sabem del **camí dels Escalons**. Hem dit que antigament era anomenada *rasa d'en Pollés*. El nom dels Escalons el devia agafar per haver-hi algunes seccions esgraonades que facilitaven el pas dels animals per un torrent on baixen sovint aigües de més amunt. La continuació natural del camí dels Escalons —no fa molts anys una veritable artèria rural— era la *rasa del Miquelet*, pràcticament absorbida per la ciutat. No hi ha dubte que el destí del camí dels Escalons serà el mateix que la seva continuació. En quedarà el record, d'aquest nom? Seria ben trist que aquest topònim només

fos memorat quan baixi ple d'aigua i inundi algun habitatge de la nova urbanització.

Vicenç Carbonell i Virella

ADDENDA

L'INCASOL disposava d'un estand a la Fira en el qual exposava diverses actuacions properes a casa nostra. Totes les urbanitzacions en realització tenien un nom de lloc: el **Camí Ral** (Gavà-Castelldefels), **Santa Llúcia** (L'Arboç), **L'Albornar** (Santa Oliva), **el Pèlag** i **el Puig** (El Vendrell), **la Girada** i **les Bassetes** (Vilafranca). El projecte de Vilanova (l'«Eixample Nord») era l'únic que no tenia nom genuí.

dissabte, 25 de gener de 1997
a les 7 de la tarda (1a convocatòria)
a 2/4 de 8 de la tarda (2a convocatòria)
al nostre local social
ASSEMBLEA ORDINÀRIA DE SOCIS
US HI ESPEREM!

*Activitat
d'Escalada
i alta
muntanya*

RAL·LIS D'ALTA MUNTANYA 1996

Parlem d'una modalitat d'esport de muntanya que no és gaire coneguda tot i que, a Catalunya, té una història de prop de 40 anys.

Un Ral·li d'Alta Muntanya és una prova que es desenvolupa a l'alta muntanya pirinenca i d'una durada que pot ser d'un o dos dies. Els participants poden triar un itinerari d'entre tres proposats per l'organització. Aquests itineraris (or, argent i bronze) es diferencien per la dificultat tècnica i la duresa dels recorreguts i cap d'ells és senyalitzat sobre el terreny. En el més

difícil (or) cal realitzar, entre d'altres, l'ascensió d'un cim o aresta de dificultat mitjana (de grau III+ com a màxim), en canvi, el més fàcil (bronze) és accessible a tothom. Quant al d'argent no és ni tan difícil com el d'or ni tan fàcil com el de bronze. Amb la finalitat de comprovar quin és l'itinerari triat pels diferents participants, aquests han de passar obligatòriament per uns punts de control determinats per l'organització, que poden ser cims, colls, arestes o altres. Aquests controls contribueixen al

mateix temps a garantir la seguretat de la prova, juntament amb un equip escombra que realitza la totalitat dels itineraris darrere els participants.

Els participants formen equips de dues persones, que poden ser o no del mateix sexe i categoria d'edat, però s'ha d'estar en possessió de la targeta de federat i cada participant es classificarà dins la seva pròpia categoria, independentment de quina sigui la de la seva parella. Els dos membres d'un mateix equip tenen l'obligació de

Els dos ral·listes davant l'estany Gèmana de dalt, Damera, el Pic de la Torreta i el Pic d'Avellaners. Foto: J. Bertran

El company Merino, flanquejant. Foto: J. Bertran

Cresta i lac de Corones. Foto: J. Bertran

Pico del Medio. Darrera, el lac Cregúnya. Foto: J. Bertran

Els dos participants als ral·ls amb els trofeus aconseguits. Foto: J. Bertran

marxar units durant tot el desenvolupament de la prova; un cop s'han assabentat dels tres itineraris proposats per l'organització, n'estudien la llargada i la dificultat de cara a decidir quin dels tres intentaran realitzar en funció de la seva pròpia preparació tècnica i física. Durant la realització del ral·li, el caràcter competitiu d'aquests no ha de fer perdre de vista la necessitat de ser solidaris amb els equips rivals que necessitin ajuda, ni el respecte a la natura.

La Copa Catalana és una competició individual destinada a premiar els bons resultats obtinguts

pels participants en els diferents ral·lis, participants que poden ser afiliats a qualsevol federació estatal o estrangera.

La Copa F.E.E.C. és una competició paral·lela a la Copa Catalana destinada a premiar els resultats dels participants amb llicència de la F.E.E.C.

Enguany, després de participar en els cinc ral·lis d'Alta Muntanya organitzats juntament amb el meu company Josep A. Merino, de l'A.E. Talaia i del CEADA de les Roquetes de Sant Pere de Ribes, hem quedat classificats en el primer lloc de la Copa Catalana i Copa

F.E.E.C. de Ral·lis d'Alta Muntanya, tant en la classificació general com en les dues categories, Senior i Veterà.

Qui ho havia de dir, que després de 40 anys fent muntanya em veuria corrent pels cims i arestes per participar als Ral·lis d'Alta Muntanya!

Perquè us feu una idea del que són els ral·lis, el Foment Excursionista de Barcelona en va organitzar un que es deia Cota dels 3000 en què havíem d'assolir cims com: Coronas, Maladeta, Paderna, Pico Maldito, Cresta de Cregüena i l'Aneto, que el vam pujar en dues hores i mitja per Coronas, i el Mahoma ni el vam veure!!!

La Maladeta, amb molta boira, la vam pujar i baixar en 4 hores pel pla de Senarta, glacià de la Maladeta i coll de la Rimaia.

Seguidament us passo la relació de Ral·lis de l'any 1996:

- 1r- Dies 22-23 juny, TAVASCAN: Agrupació Excursionista Muntanya.
- 2n- Dies 29-30 juny, MONTGARRI-MAUBERME: Centre Excursionista de Catalunya.
- 3r- Dia 14 juliol, MOLIERES: Centre Excursionista de Lleida.
- 4t- Dies 20-21 juliol, VALLHIVERNA: Foment Excursionista de Barcelona.
- 5è- Dies 28-29 setembre, CANILLO: Club Pirinenc Andorrà.

Ral·lis realitzats per Josep A. Merino Gómez i Josep Bertran Estélez, de l'A.E. Talaia i del CEADA de les Roquetes de Sant Pere de Ribes.

Qui estigui interessat en veure la Copa Catalana i la Copa F.E.E.C., es troben exposades a la botiga d'esports HOBBYSPORT, Av. de Francesc Macià, 118, de Vilanova i la Geltrú.

Josep Bertran

Fent equilibris a la Punta Laqueutre. Besiberis. Foto: J. Bertran

Dalt del Pic de Coronas. Al darrere, l'Aneto i el Corredor Estasen. Foto: J. Bertran

EL CONTINGUT D'UNES VITRINES

L'habitud de veure uns mobles encara que tinguin volum i vistositat pot passar a la percepció normal del que és quotidià. Ja fa uns anys, l'Agrupació va adquirir de mobiliari tres vitrines, dues que deuen fer un metre d'amplada i bastant d'alçada i una que fa com totes dues juntes i estan instal·lades a la sala de juntes de l'entitat. Anteriorment hi havia hagut un tipus d'aquests mobles de discutible disseny i en no ser massa espaiós s'hagué de reemplaçar. Dits armaris envidrats serveixen per guardar trofeus, dedicatòries, mencions, de sardanes, fotografia, recordatoris, distincions d'estaments oficials, guardons atorgats a l'A.E. Talaia que des de bon principi es van anar obtenint any rere any resten aquí endreçats com en una exposició permanent. Quin suggeriment poden emetre aquest

aplec de metalls de diferent faïçó, juxtaposats de pedra i fusta? Com s'aconseguiren i continua fent-se?

És ben sabut que l'excursionisme no és precisament un esport enfrontadament competitiu, singularitat que tenim ben assumida. Si de per cas les 'competicions' com poden ser marxas, ral·lis o proves similars efectuades en el marc d'activitats intersocials representen un plausible estímul per exaltar i expandir la comunicació excursionista. Aquesta és i hauria de ser una bona motivació. Una avinentesa per donar a conèixer indrets no gaire coneguts i en part ignorats per a molts. Una concentració de gent de motxilla suposa uns contactes positius amb altres entitats equivalent a dir de poblacions diferents i amb comarques d'arreu del país. Els campa-

ments són igualment una escaïença per relacionar-se amb representants d'altres comunitats aplegades allí per a la mateixa avinença.

Veient aquestes insígnies símbols materialitzats d'una punya personal i col·lectiva hom pot pensar de quina manera s'han aconseguit. L'entesa d'equip és la base de tota superació i en aquest cas el prendre part en aquestes palestres en què tot i haver-hi uns horaris que condicionen i fan d'agulló a la prova a disputar no hi ha rivalitats de personal adversari; més bé podria dir-se que són uns col·legues ajustant el pas, activar el sentit d'orientació i anar de tronc en la gambada. En ser partícips d'aquestes proves o marxas pressuposa tenir a l'abast experiències reals i accessibles a tothom que li agradi moure's per l'estadi canviant de la natura. Exceptuant, si un cas, versions com poden ser els ral·lis en què hi ha d'haver certa disposició per recórrer l'alta muntanya. Altrament s'agraeix, si ho desitgem, espolsar-se l'influx dels «cracks» competitius de darrera hora, prolífics en els medis de difusió amb vacuïtats i somnis de similitud i poder encaïçar tant com es vulgui el propi impuls. Fóra tediós, no obstant, que de les maneres viscudes pels excursionistes se'n fes raser de multitud. Per ventura hi ha pluralitats a dojo per recercar segons sigui la pròpia apreciació.

En la classificació individual, sinònim d'equip, en el referent a les marxas els trofeus queden en

XXII Marxa de Regularitat de Catalunya. Any 1958. Pujant al Costa Pubilla. Foto: Josep Aparici Colomina

V Ral·li d'Esquí. Març de 1963. L'estany de Saburó. Foto: Andreu Romeu

V Ral·li d'Esquí. 1963. Un equip descendant cap al refugi J. M. Blanc. Foto: Andreu Romeu

possessió de llurs protagonistes. Hi ha, però, a més a més, la classificació destinada a les entitats segons hagi estat la bona puntuació dels primers equips representants i aleshores tenen opció a un altre premi anàleg, significatiu, d'assenyalat valor on consta la data, el donant o l'ens que ho patrocina. Després de ser lliurats els premis durant algun acte a l'efecte en l'entitat o ciutat que pertoqui, els trofeus romandran en les dites vitrines avaluant com una de les diverses formes de la vitalitat del seu existir associatiu. En aquell moment aquests recordatoris entren ja en «l'anonimat» de les marxadores i els marxadors, joves, vells, «passerells» i especialistes empedreïts els quals socis feren i fan possible la seva consecució.

És aquí on hom intenta reflectir l'anecdota farricada de triflques que envolta cadascun dels ornats metalls. Unes ressenyes individuals i conjuntes dintre de les

modalitats que aplega i ha posat en joc la lliça excursionista.

Tan aviat era i és distribuïda la propaganda de la prova a efectuar donant coneixement preliminar de la contrada a seguir, juntament amb el reglament, els futurs participants es comencen a aparellar per formar l'equip. Hi ha un termini per poder inscriure's i es mira d'animar algun indecís per acabar d'omplir l'autocar si es tracta d'aquest transport. En algunes ocasions hi havia hagut un tren especial disposat per la RENFE per traslladar exclusivament els participants de la marxa quan aquesta era la de Regularitat de Catalunya. A Vilanova el tren feia aturada per poder pujar el grup de la Talala en un comboi que venia quasi complet entre barcelonins i excursionistes d'altres comarques. El mateix succeïa en el retorn davant l'admiració dels transeünts que romanien a l'andana. Això s'esqueia quan la destinació eren

les Muntanyes de Prades, el Montsant o l'Argentera i Escornalbou. Si l'escenari de la cursa transcorria vers el nord, llavors s'havia de fer nit a Barcelona. En aquells anys no existia per a tothom l'anomenada 'setmana anglesa' i, segons l'horari que pertocava efectuar, calia obtenir el permís per deixar els deures feiners i poder pernотar a darrera hora del dia en alguna pensió de mena atrotinada de la capital. L'endemà a punt d'alba s'agafaven els primers mitjans de transport que sortien per arribar a temps al lloc de la sortida. Qui hagi pres part en dites proves en podria enumerar un plec d'experiències personals.

La convocatòria esportiva reunia una munió de caminaires vinguts de diferents indrets, els quals, molts d'ells, duïen els distintius propis de la seva entitat enganxats en la vestimenta o en la motxilla. Fent un examen retrospectiu hom voldria reflectir seqüències d'una èpo-

19, 20 i 21 de març de 1965

Granell, Ferrer y Penna, del C. E. Atalaya, de Villanueva y Geltrú

VENCEDORES DEL VII RALLYE DE ESQUÍ DEL C. EXCURSIONISTA DE CATALUÑA

El equipo de Villanueva y Geltrú, formado por A. Granell, M. Ferrer y A. Penna ha vencido destacado en la séptima edición de esta prueba de esquí de travesía, que organiza la Sección de Montaña del C. E. C.

Este año el Rallye ha tenido como base el Chalet de Ull de Ter, en la comarca de Camprodon, alcanzándose las cumbres de Bastiments (2.874 m.), Pic de l'Infern (2.870), Pica de la Vaca (2.836) y Pra de Fajol (2.714) y efectuándose los descensos de la Coma de l'Infern hasta el lago de Carançà, Tirapits a Coll de la Marrana y Ull de Ter, y finalmente el descenso cronometrado por la inédita Coma de l'Orri, desde el collado de este nombre (2.492 m.) hasta el Pla de la Molina, cerca del pueblito de Setcases, en el cual marcó el mejor tiempo, con trece minutos, el equipo vencedor, destacado ya en primera posición después de la dura jornada de travesía que precedió.

El éxito del equipo del Centro Excursionista Atalaya de Vilanova ha sido merecidísimo, pues voluntariamente lo ha venido buscando a través de su participación en anteriores rallyes, alcanzándolo por fin en un momento en que sus corredores poseen una excelente clase y compenetración.

Los equipos clasificados lo han sido en la siguiente forma:

1.º A. Granell, M. Ferrer y A. Penna, del C. E. Atalaya de Vilanova y Geltrú, con 756 puntos.

2.º J. Cuesta, J. Anglada y E. Ferrer, del C. E. Pirinenc, de Ripoll, con 673 puntos.

3.º C. Massana, X. Salleras y I. Marín, del C. E. Atalaya de Vilanova, 617 puntos.

4.º R. Costa, J. Roura y R. Guerrero, del C. E. de Cataluña, 576 puntos.

alguna espifiada i agusant els sentits —anem a menjar-nos-ho tot!—. A vegades sortia el jorn arrodonit (per mostra la recompensa estotjada en els estants), s'endevinaven les cruïlles, s'afinava en l'horari i si la meteorologia era propícia no es podia demanar res més. Altres vegades —n'hi ha moltes— durant la marxa s'anava d'embolic a entrebancada com si hi hagués una conjura per crear adversitats. Senderons pel bosc que de cop i volta s'esfumaven (perquè no s'havien sabut interpretar) i aleshores agafant-ne uns altres que bé semblaven correctes i en realitat no conduïen enlloc; si més no anaven a parar a raconades feréstegues, absents de controls de neutralització. La resulta era una acumulació negativa de punts o fins la desqualificació total i, de moment amb una certa recança, regressar a casa amb les 'mans buides'. I potser com a digna memòria el traspuar la humitat d'intemperants mullenens, disposats a escometre en el pròxim retrobament a muntanya amb renovat ardiment.

Cada marxa tenia el seu particular entrellat. La més important, la de Regularitat de Catalunya, excedia pel seu nombre de participants i, també, perquè no existia cap mena de complicació en l'itinerari traçat. Si la marxa comprenia dues etapes, en la nit de la treva es muntava un foc de camp com el recordat de la vila de Prades al bell mig de la plaça amb resplendors entrellucant porxades i la font presidint cantades, acudits i recitacions.

N'hi havia altres, de marxas, que oferien mètodes originals per posar a la pràctica la destresa dels seus seguidors: la d'Orientació, la d'Atzimuts, la Dufour, la Nocturna, de Coordenades, la d'Orientació per Descripció (aquesta és pròpiament organitzada per la nostra entitat). La Nocturna es regia a més per la tirada d'atzimuts en els diferents trams del recorregut i acostumava a fer-se en les primeries

ca en què les marxas presidien part de les activitats a muntanya. Llavors...

Cada equip amb el seu número de sortida iniciava la marxa, plànol en mà, disposats a evitar

XXVIII Marxa Excursionista de Catalunya, Maig de 1964. Els participants baixen del Puigmal. Foto: J. Santacana

del mes de juliol coincidint que la Lluna fos ben bé o quasi plena. Si durant la caminada hi havia el desencert de perdre el contacte amb el mapa, en quedar hom desconectat calia qüestionar-se el preparar un jaç i donar per closa la marxa esperant que aparegués el Sol.

Ah, els ral·lis! Iniciats pel C.E.C., els anomenats d'Alta Muntanya on s'ha de trescar bona part del dia per crestes i glaceres amb els llavis ressecs i la salivera escassa assolint cims per millorar la nota. I l'endemà, tornem-hi! Els ral·lis de Muntanya amb Esquís suposaven —i també en el present— el cavalcar sis o set hores o més damunt les fustes, remuntant valls, fent travessada, creuant ports i ascendint algun cim de la serralada amb els ulls enfalegats per la resplendor i la cara recremada. (Llavors no teníem a l'abast cosmètics gaire efectius per evitar-ho). En descendir per les altes comes, de biaix, per inclinades «pales», aquells equips integrats per tres companys amb la perícia nostra d'aleshores, més de fe que d'experiència, tenint l'ai al cor i el respir tallat en atenció a una esllavissada i amb la motxilla pesant restringint els moviments. No obs-

tant es va arribar a guanyar algun ral·li o a quedar en primers llocs. Els de Vilanova! —deien—, ja que del sud del barcelonès no hi havia gairebé ningú més que nosaltres en l'anyal trobada esportiva i s'entenia l'esforç que havíem de fer en prendre part en aquesta competició hivernal.

Heus ací el degotall acumulat en les vitrines —i que no s'estronqui!— d'innombrables corredisses, preparatius d'última hora, desplaçaments anticuats amb fum assumat (era una delícia maleïda), línies regulars del mai arribar a l'hora, motocicletes ocasionals fent pana i canvi de locomoció, marxar sota totes les banderoles de la 'meteo' versàtil 'deixant la pell' per camins, viaranyes, pendissos inquietants i prats xamosos; luxacions de peu o de genoll, rondinar, taral·lejar, induments de passa com pugués, carmanyoles, entrepans, rosegons, sopars de pocs brous i no et torbis enllumenats per un llum de ganxo en la pallissa de torn o del refugi auster i, deixar caure a la fi, al vespre, l'esllomada complexió d'hom per estar a punt l'endemà.

He centrat el comentari referint-me a uns anys en què unes manifestacions esportives tenien

una gran puixança de participació. Orejant fets i maneres de l'entorn excursionista bé podria parèixer que en el present hagi minvat el repertori de les marxes fenomen que s'ha explicat en altres ocasions. Certament algunes de les esmentades proves actualment han deixat de fer-se al contrari dels ral·lis, que continuen ben vigents a més d'altres de similars que s'han afegit al calendari d'activitats a muntanya. Un bon exemple poden ser entre d'altres d'enguany els que a continuació es ressenyen: el de Tavascan en les muntanyes del Pallars Sobirà organitzat per l'Agrupació Excursionista Muntanya en els dies 22 i 23 de juny. Una setmana més tard, el 29 i 30 es du a terme la XXXVIII edició del ral·li del C.E.C., la més antiga d'aquestes proves, i l'escenari és a Montgarri i Mauberge (Val d'Aran). El 14 de juliol el Centre Excursionista de Lleida presideix el ral·li de Molières (massís de la Maladeta). Set dies després, el 20 i 21, el Foment Excursionista de Barcelona va disposar el seu ral·li pel muntanyam de Vallhiverna. La darrera prova d'aquesta temporada ha estat el ral·li de Canillo al Principat d'Andorra, amb ascensions als pics d'Escobes, de la Cabaneta, de Sisqueró i uns quants cims més de la contrada. L'organitzador va ésser el Club Pirinenc Andorrà i la data fou el 28 i 29 de setembre. Aquestes cinc proves entren en l'anomenada Copa Catalana de ral·lis d'Alta Muntanya que aquest any s'escau en la VIII.

Si el fet de recórrer l'alta muntanya pressuposa tenir uns coneixements del terreny, el prendre part en curses amb tals característiques on intervé el factor horari, sens dubte aleshores l'expertesa i la preparació física han d'anar en estreix junyides.

Doncs bé, el compenetrat equip format pels nostres consociats i amics, el Josep Bertran en la categoria de veterà i el Josep Antoni Merino en la de senior (Meri-

no és també membre del Club Espeleològic d'Amics de l'Aventura de les Roquetes) participaren en totes cinc edicions i amb resultats prou brillants en quedar classificats o com a capdavanters en algun dels ral·lis. El resum final de tant d'esforç i perseverança ha estat recompensat amb l'assoliment de la Copa Catalana i, una altra de paral·lela, la IV que la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya atorga a l'equip guanyador que aquest any ha esdevingut l'integrat pel Josep Bertran i Josep Merino. I és que els garrafencs, sense fer soroll, sovint en fan alguna de sonada!

En cloure aquestes anotacions d'afers excursionistes, ja sigui aprofundint vivències de pobles i comarques, exercitant l'escalada o l'espeleo,

concursant en proves amb possible obtenció o no de premis,

Josep A. Merino i Josep Bertran al cim del Puigmal (1996). Guanyadors de la VIII Copa Catalana i IV Copa FEEC. Foto: J. Bertran

l'espero que ens va fer i fa gambar com a 'folls' per camins i asprius de roca i neu no és res més que una constatada estima vers el venust paisatge el qual volem i necessitem estar en pau amb el seu àmbit. I els trofeus de què parlava en són una de les afirmacions.

Un nou motiu de satisfacció de no fa pas gaire i que pertoca a cadascun dels membres que formen l'entitat excursionista vilanovina ha estat la distinció conferida a l'A.E. Talaia, entre d'altris, durant un acte públic celebrat en la diada de l'Onze de setembre, on li va ser lliurat per les primeres autoritats de l'Ajuntament el Diploma de Reconeixement de la Ciutat, que honora en gran manera la trajectòria de l'Agrupació.

Antoni Ordovàs

XXXIX MARXA SOCIAL D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ 24a Intersocial

Lloc de sortida: Olivella (Garraf)

16 de març de 1997

SOCI I SIMPATITZANT: No oblidis aquesta data

*Activitat
d'Escalada
i alta
muntanya*

TATRAS

Una incursió a Eslovàquia

L'estiu passat vàrem tenir l'oportunitat de gaudir de l'impressionant paisatge que les muntanyes dels Tatras ens oferien. Això va ser sobre el mes d'agost, i en aquesta ocasió m'hi va acompanyar un muntanyenc de Reus, l'Òscar.

La nostra intenció era escalar en roca, hi anàvem desconeixent la zona, només disposàvem d'un llibre «The High Tatras», Editorial Cicerone, i un plànol. En arribar allà ens vàrem sorprendre que no hi hagués informació

ni ressenyes d'escalada; sols en una empresa de guies de muntanya ens van donar el nom de dos refugis on frequentaven escaladors de tant en tant. Abans de conèixer aquesta informació ens van interrogar sobre les nostres possibilitats i experiència en escalada i era imprescindible estar federat o acreditats. Els refugis eren Chata pod Rysni (2339 m) i Zbojnicka Chata (1960 m), i vàrem triar el primer.

L'aproximació va ser confusa per la pluja que ens queia al da-

munt i el gran pes que portàvem per subsistir 3 o 4 dies ja que desconeixíem les possibilitats del refugi. Un cop allà vam trobar lloc per dormir i a més l'estada completa era molt econòmica.

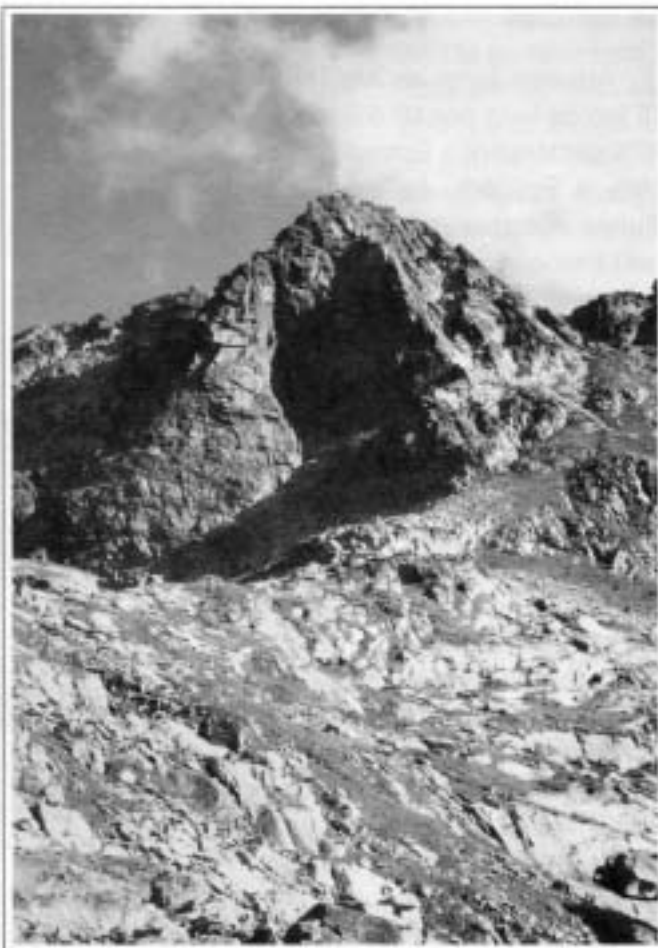
Vàrem escalar juntament amb dos polonesos coneixedors de la zona. Aquesta zona no era molt adient per escalar, està composta de granit vell i les parets no són molt atractives. Vàrem baixar a la vall decebutos i completament molls per la pluja que no ens abandonava.

Vista des del cim Veža Veža (2.370 m), a la frontera entre Polònia i Eslovàquia. Al fons, la vall Mengusovské dolina. Foto: Manel Vives

*Óscar Balsalobre i Manel Vives al refugi Chata Pod Rysni (2.339 m).
Foto: Ó. Balsalobre*

El cim assolit: el Vola Viza. Foto: Manel Vives

Manel Vives a la via Staflovej cesta. Foto: Óscar Balsalobre

Óscar Balsalobre a la via Staflovej cesta. Foto: Manel Vives

De turistes

Aquesta zona, els Alps Tàtras, 75 km de llarg per 10 d'ample, el 80% pertanyent a Eslovàquia i el 20% a Polònia, és envoltada d'unes estretes carreteres i un petit tren que va de poble en poble quasi seguint al costat de la carretera entre els arbres.

Se sap que antigament els Tàtras havien estat una regió de glaciers, d'aquí l'abrupte terreny i amples valls. Les roques són provinents de fòssils de l'oceà. Aquesta regió està protegida com a parc natural i l'entrada de gossos no hi és permesa per protegir l'ambient i la vida animal. S'hi poden trobar més de 1300 espècies de plantes incloses plantes primitives com molsa i líquen i abundant vida animal, però són espècies de caràcter tímid i difícil de trobar en qualsevol sender.

La muntanya es pot dividir en diferents zones biològiques:

- de 700 a 1600 m (frondosa)
- de 1600 a 1850 m (subalpina)
- de 1850 a 2300 m (alpina)
- de més de 2300 m (subnival)

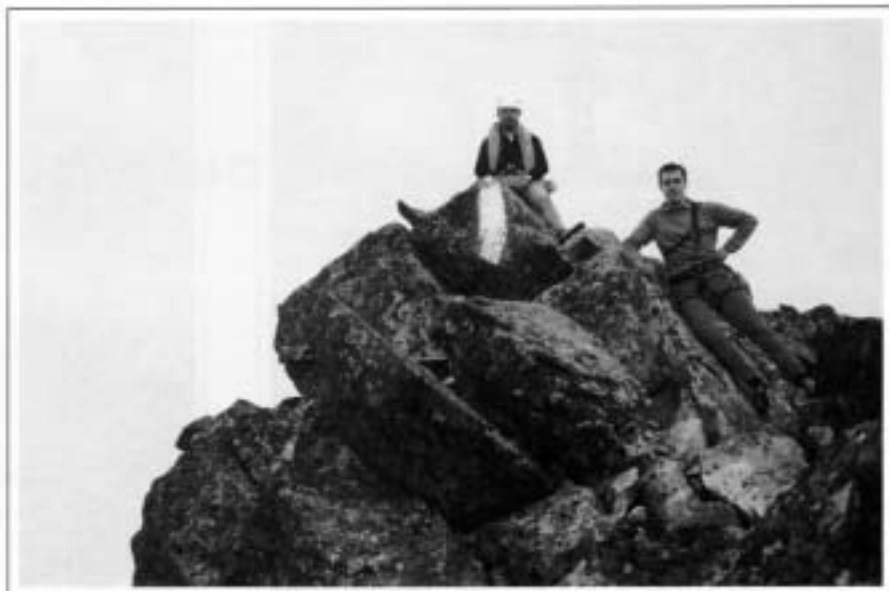
Clima

Aquestes són zones de molts canvis climàtics:

Estiu. L'estació més curta: juliol, finals d'agost, moltes precipitacions, tempestes de nit i ocasions de neu, la temperatura oscil·la entre els 20 i els 22°C.

Tardor. La millor estació per aquells que practiquen el senderisme. De finals d'agost a mitjan octubre, de 10 a 12°C. Els senders estan ben senyalitzats i són molt atractius. No hi ha desnivells importants, aproximadament 250 m.

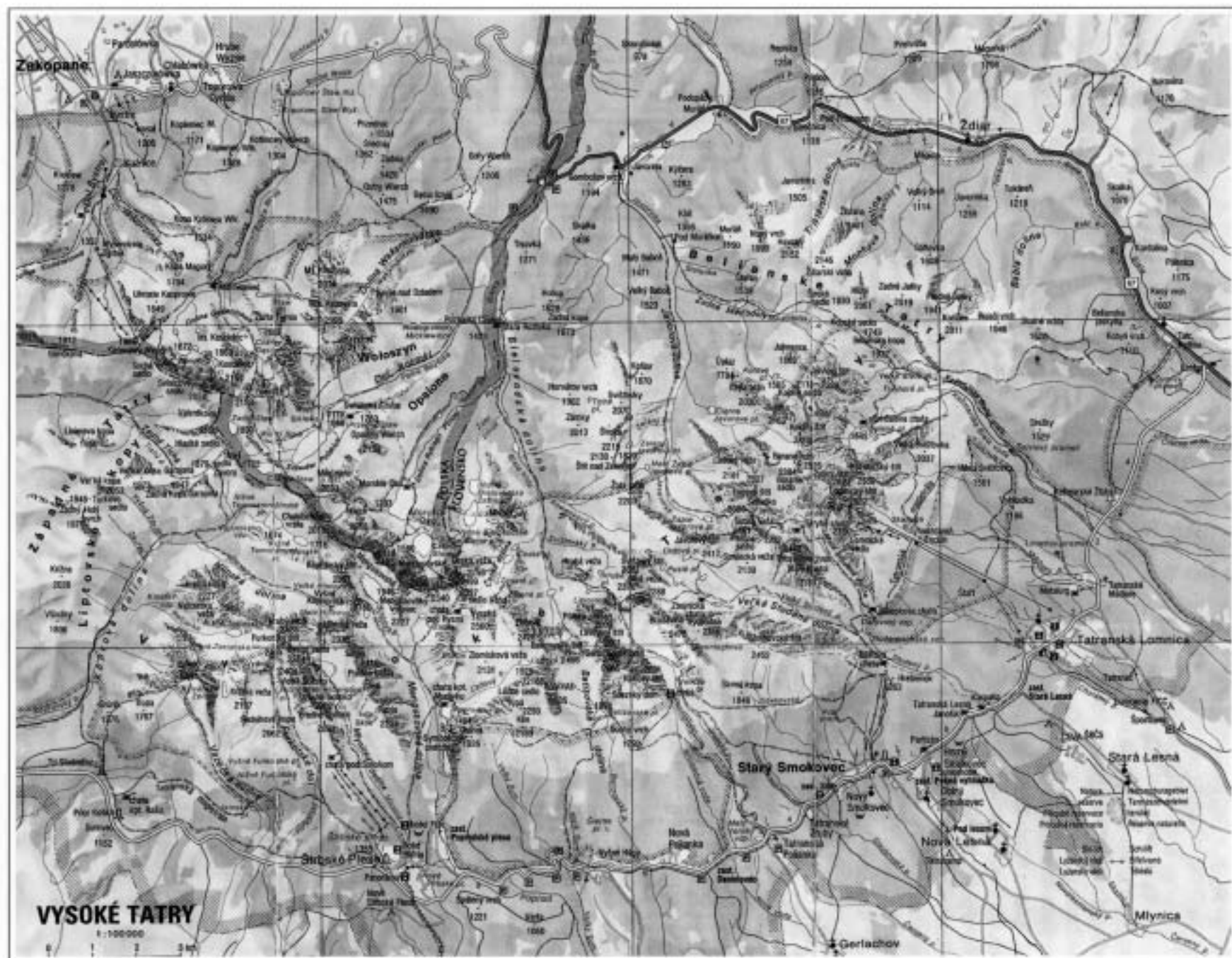
Hivern. Prohibida l'activitat muntanyenca. Grans quantitats de neu. Solament estacions

Cim del Větrná Veža (2.370 m). Foto: Manel Vives

Zona de Tàtras. Paisatge rural prop de Tatranská Lomnica. Foto: Manel Vives

d'esquí. Per cert, hi ha molts remuntadors a peu de carretera en algunes estacions importants, com per exemple Strbské Pleso, per dir-ho d'alguna manera la més «pija».

També podem destacar que no hi ha gaire turistes, la majoria són del propi país. El nivell de vida és baix, només cal veure que la majoria de cotxes són de la marca Skoda. Cal destacar que en aquest lloc el ciclo-turisme és idoni pel poc desnivell i pel poc trànsit de cotxes a motor, dic a motor perquè és fàcil veure carros tirats per animals en aquestes carreteres. També hi ha camins de terra que passen pel costat de la carretera per a vianants o bicis.

A l'oest dels Tatras podem trobar unes piscines d'aigües termals a peu de carretera i estan descobertes i frequentades per la gent de la zona.

En resum, una zona una mica verge pel que fa al turista normal.

Manel Vives

Carriatge habitual de la zona dels països de l'Est. Foto: Manel Vives

Majestuosos boscos d'avets a Tatras. Foto: Manel Vives

Termes a l'aire lliure situades a l'oest de Tatras. Foto: Òscar Balsegobre

Crònica del "cotarro" talaienc

MERDER AMB LES TARGETES DE FEDERAT DE MUNTANYA

Hi ha una forta picabaralla entre les federacions catalana (FEEC) i estatal (FEDME) per fer prevaler els seus criteris quant a la llicència federativa a utilitzar, ja que fins ara havíem utilitzat l'estatal gestionada a través de la FEEC i amb assegurança optativa de la Mutual General Esportiva o de la Commercial Union. Però en reivindicar la FEEC canvis substancials en la targeta federativa i considerar-la pròpia de la federació catalana, s'han hagut de fer informes jurídics, reunions a la Direcció General de l'Esport i un munt de gestions més per poder disposar de la llicència autonòmica amb habilitació estatal, qüestió que en aquests moments retarda i complica l'expedició de llicències. I com que la qüestió és encara força embolicada, la FEEC ha optat per prorrogar fins al 15 de gener i de forma excepcional l'assegurança corresponent a l'any 1996 fins que estigui solucionat l'acord per a l'any 1997. D'aquesta forma els muntanyencs que facin activitats de Nadal a Reis tindran la cobertura necessària fins al dia 15 de gener.

Vejam si els nostres federatius fan uns esforços d'imaginació o potser, ara que és Nadal, que els il·lumini l'estel de Natzaret, oi?

UNA TARGETA QUE SÍ QUE FUNCIONA, LA DE LA FEDERACIÓ D'ESPORTS D'HIVERN: TARGENEU 96/97

Per unes 5500 ptes/any, i a través de la nostra Secció d'Esquí, podreu tramitar la TARGENEU 96/97, la targeta de federat a la Federació Catalana d'Esports d'Hivern, que inclou assegurança, amb un munt d'avantatges.

L'assegurança disposa d'un servei d'assistència les 24 hores, cobertura dels danys propis derivats de la pràctica dels esports d'hivern, amb rescat a pistes, trasllat sanitari fins a un centre mèdic o repatriació del lesionat fins al seu domicili, despeses mèdiques, trasllat d'un familiar en cas necessari, servei de conductor professional en cas de no poder conduir, trasllat i formalitats en cas de defunció i altres serveis i gestions a l'entorn dels accidentats.

També es cobreix la responsabilitat civil, fiances i defensa jurídica derivada de la pràctica dels esports d'hivern, així com també la cobertura de protecció de l'assegurat en el cas d'accident provocat per un tercer, amb reclamació de danys. Tot això amb cobertura mundial quant a l'assistència, mentre que la responsabilitat civil i la protecció de l'esportista només cobreix a tot Europa, i són vàlides en el període de l'1 de novembre de 1996 fins al 30 d'octubre de 1997.

Aquesta targeta també ofereix altres serveis, com descomptes en botigues d'esport, estacions d'esquí, alguns hotels i agències de viatges, tallers de cotxes i altres avantatges en moltes instal·lacions i establiments.

No perdeu el temps i federeu-vos alhora que us inscriviu a les sortides a la neu que té preparades la Secció d'Esquí per la temporada d'enguany.

I CONTINUEM AMPLIANT ELS NOSTRES CAMPS FEDERATIU. ARA LA FEDERACIÓ CATALANA DE CÀMPING I CARAVÀNING

Des del passat 9 de novembre, la Talaià forma part com entitat adherida de la Federació Catalana de Càmping i Caravàning i que curio-

sament té la seu, no a Barcelona, com podria semblar lògic, sinó a Vic, al c. de Sant Pere n. 9, i telèfon 889 59 29. De moment aquesta novella federació ha editat la primera guia de càmpings en català i va ésser present al Saló del Càmping i Caravàning celebrat a Barcelona a fi de promocionar-se entre els campistes de casa nostra.

Més endavant us facilitarem una relació dels avantatges i serveis que oferirà aquesta Federació. Cal que els qui organitzen el Campament d'Estiu, així com els caravanistes habituals prenguin bona nota d'aquesta possibilitat.

II FIRA DE MATERIAL USAT DE MUNTANYA

Per segon any consecutiu s'ha celebrat al nostre local una fira de material usat de muntanya, que ha tingut lloc durant la setmana del 16 al 20 de desembre. Com en la passada edició, van sortir a l'exposició i venda una sèrie d'andròmines curioses, algunes aprofitables i altres de record, especialment pel que fa a la pràctica d'escalada, espeleo i esquí, botes de trekking, plàstiques, cascs, sacs de dormir i alguna tenda. Tot i que no va tenir l'èxit de la primera —fou la novetat?— va ser força reeixida.

QUI DEIA QUE LA CAPELLA DEL PATI DE LA TALAIA NO SERVIA PER A RES?

Sabíeu que la nostra capella està catalogada i consagrada? Doncs després de molts anys s'ha tornat a utilitzar per a la finalitat que va ser dissenyada. Així el passat 28 de desembre s'hi celebrà la cerimònia —simbòlica— d'enllaç entre la Lurdes Montoliu i l'Andreu Ferrer. Felicitats per a la jove parella!

Crònica del "cotarro" talaïenc

INTERVENCIÓ QUIRÚRGICA

El nostre amic i col·laborador d'aquesta revista, Joan L. Sivill, ha estat intervingut quirúrgicament de la vista i sortosament ja l'hem vist de nou entre nosaltres totalment restablert, encara que tot seguit s'ha de sotmetre a una segona fase de la intervenció. Pel que sembla no presenta cap complicació i desitgem des d'aquestes planes que la segona fase sigui tan reeixida com la primera i pugui seguir llurant-nos el seu habitual «hobby» per a cada edició.

FELIÇ ANIVERSARI

El passat octubre, una parella de socis molt habitual i coneguda de la nostra Talaia va celebrar un important i feliç aniversari: cinquanta anys de casats! La veritat és que no coneixem gaires matrimonis que hagin aguantat tants anys com el Salvador Artigas i la Pilar Elias.

Per a aquesta parella de veterans, tant del matrimoni com de la Talaia, els volem desitjar que continuïn estimant-se cinquanta anys més i que tots nosaltres ho poguem veure. La veritat, Pilar i Salvador, des d'aquestes planes i en nom de tots els amics, Felices Noces d'Or!

LA TALAIA COL·LABORA AMB LA CAMPANYA DE NADAL PER ALS REFUGIATS BOSNIS A L'ILLA D'OBONJAN

Liàstima que quan surti aquesta revista la campanya d'ajuda ja serà camí dels Balcans, però un col·lectiu de voluntaris que col·laboren en resoldre els molts conflictes que encara resten després d'aturar-se la guerra ens han demanat que entre els nostres socis enviem cadascú una capsa

amb aliments (relacionats en un full) per a cada família bòsnia refugiada, en condicions força precàries, a l'illa croata S.C.I.-OBONJAN. Si bé alguns dels socis presents quan ens van presentar la campanya van prometre aportar les capses, d'aquesta possibilitat no hem pogut difondre-ho entre tots els socis per la premura del temps. Però segurament algunes col·laboracions sí que seran enviades a aquests refugiats que de ben segur ho necessiten més que nosaltres.

L'APLEC A LA MASIA CABANYES

Amb no gaire empena, però amb el convenciment que hem d'organitzar aquest històric Aplec, el passat 20 d'octubre tornarem a celebrar una nova edició de la festa tardorenca. Només refiàvem d'una aflluència massiva de gent que ens ajudés a eixugar el ja previsible dèficit econòmic.

El programa no es diferenciava massa del de l'any passat, encara que s'havien introduït qüestions noves com l'exhibició de l'Escola de Puntaires, les simultànies d'Escacs i l'actuació del Grup Instrumental de la Geltrú. També l'actuació de dues colles més invitades pels Bordegassos contribuïren a omplir el recinte de l'Aplec, ja que la jornada castellera va ser prou reeixida encara que no es pogué muntar el quatre de vuit. En tot cas cal veure que la qüestió que va resultar més fluixa fou precisament les sardanes, i no precisament per la cobla, que ho va fer força bé, sinó per la total manca de balladors. Pel que fa a la participació a l'Aplec aquesta fou acceptable, encara que el resultat econòmic fos negatiu. Per a properes edicions caldrà una bona injecció econòmica i més col·laboració en l'organització.

NOVES PERSPECTIVES PER A LA «COLLA DELS DIMECRES»

Allò que comença amb un grupet de jubilats i mestresses de casa que sortien a caminar els dimecres i que va encapçalat la Viky Florenciano, s'ha convertit en un grup heterogeni i amb unes dimensions que requereixen algun tipus d'organització més important que l'actual.

Aquest grup, doncs, té com a proposta integrar-se dins l'activitat general de la Talaia, i de fet ja han col·laborat en la confecció dels itineraris de les darreres Caminades Populares que hem celebrat pels voltants de Vilanova. La Viky ha mostrat el seu desig de deixar la direcció nominal d'aquesta colla, que depassa ja el centenar de persones, encara que vol seguir compartint i col·laborant igualment en totes les sortides.

Caldrà doncs que surti una comissió de quatre o cinc membres que encapçalin la colla i que compatibilitzin els grups, els horaris de sortida, els itineraris i regularitzin les relacions amb la Talaia, de la qual molts ja són socis. Només cal dir Endavant! a la Colla dels Dimecres.

NECROLÒGICA

Quan estàvem finalitzant la composició d'aquesta revista, ens vàrem assabentar que el proppassat 4 de gener i de forma inesperada va deixar-nos la Teresa Monter i Balaguer, de 69 anys, mare de la nostra activa consòcia Pilar Bertran. Ja sabeu que des d'aquestes planes us fem arribar a tota la família el nostre més sentit condol, que ja vàrem poder expressar el dia de l'enterrament. Descansi en pau.

Crònica del "cotarro" talaienc

NAIXEMENT

Una família de socis ben coneguts han vist com aquest 29 de desembre aterrava a casa seva un feliç nadó. Es tracta del Marc Llorens i Capdet, fill del Jordi i la Blanca. I no cal que us diem que els seus respectius avis, el Joan Josep Llorens i la Mercè Ferret per una banda i el Xavier Capdet i la Lluïsa Fargas per l'altra estan d'allò més satisfets.

Pares i avis, la nostra cordial felicitació.

PRESENTACIÓ D'UN LLIBRE

El passat 27 de desembre va tenir lloc a la Llibreria La Mulassa la presentació del llibre «A peu pel Matarranya», un viatge a l'Aragó de parla catalana del qual és autor el conegudíssim escriptor Josep M. Espinàs.

A part de l'interès pel llibre, l'acte tenia l'al·licient que era presentat pel nostre president Salvador Butí i la M. Carme Barceló ens obsequiaren amb la inauguració d'una magnífica exposició fotogràfica sobre **El tema nadalenc en l'escultura romànica**, original mostra que rebé la felicitació dels nombrosos assistents.

ACCIDENT

El passat dia dels Innocents —i no és una innocentada— el Ramon Casas, fent una sessió de bricolatge a casa seva, va, s'enfila a una escala, perd l'equilibri i cau. Resultat: tibia i peroné malmesos i, finalment, després de dotze dies d'estada a l'hospital de Sant Camil, li han posat un parell de caragols per fixar-li els ossos, i ara ja es troba a casa seva començant la rehabilitació. El tindrem uns quants dies sense poder venir als GR ni altres excursions habituals.

Ramon, recupera't ben aviat, si no què farem a la Secretaria sense tu?

ELS DIVENDRES CULTURALS JA FUNCIONEN UNA ALTRA VEGADA

Després d'un parèntesi en la celebració d'activitats a la Sala d'Actes a causa de les obres de rehabilitació de l'edifici, a més d'una altra llarga espera per l'agencament de la sala, finalment aquesta ja disposa d'un nou enllumenat, parets i sostres empaperats i pintats, un nou enrajolat i una restauració del suro i la fusteria, gràcies, això sí, a l'esforç i dedicació d'un reduït nombre de socis que han realitzat aquests treballs.

Així doncs començarem el cap de setmana del 30 de novembre i el primer de desembre amb la **15a Mostra de Bolets**, tradicional exposició que, com sempre, es veié força concorreguda, les dades de la qual us explica la M. Carme Barceló en altres planes d'aquesta revista.

El 5 de desembre el Joan Gómez inaugurava una magnífica **Exposició d'Aquarel·les** de temes essencialment del Garraf. Els comentaris han estat molt elogiosos per l'obra realitzada.

Ja el dia 20 de desembre tingué lloc el tradicional acte de **Felicitació del Nadal al soci i Repartiment de Medalles** als socis que fa 25 anys que ens són fidels. Enguany 7 socis han complert aquest requisit i enmig d'una bona gresca se'ls va fer el lliurament de les medalles commemoratives. En presència del regidor de l'Ajuntament Ramon Caba, el nostre president felicità especialment aquests socis i desitjà a tothom unes bones festes.

Aquest acte culminà no sols amb el cava i torró per a tothom, sinó que, a més a més, el Salvador Butí i la M. Carme Barceló ens obsequiaren amb la inauguració d'una magnífica exposició fotogràfica sobre **El tema nadalenc en l'escultura romànica**, original mostra que rebé la felicitació dels nombrosos assistents.

Els socis que complen 25 anys a l'entitat mostren, col·lectivament, la seva medalla. Foto: Rosa Fariol

LA MOSTRA DE BOLETS

UNA CITA AMB LA TARDOR

Podríem afirmar que aquesta mostra, després de quinze anys, s'ha consolidat. Amb una anticipada temporada de bolets (comença la primera quinzena d'agost), tinguérem oportunitat d'observar du-

rant els dies 30 de novembre i 1 de desembre vuitanta-cinc espècies diferents.

De les espècies tòxiques exposades mencionarem el pixacà (*Amanita pantherina*) que es ca-

racteritza pel barret de color bru amb berrugues blanques i per les làmines, anell, peu i volva de color blanc. Es menys vistós que el reig bord (*Amanita muscaria*), que té el barret vermell amb berrugues blanques i es troba il·lustrat en els llibres de contes infantils. El pixacà és un bolet perillós causant de greus trastorns intestinals. Com anys anteriors no poguérem observar la farinera borda (*Amanita phalloides*), però veiérem *Galerina marginata* que produeix els mateixos efectes mortals que l'anterior. També d'aquest bloc de tòxics hi havia diverses espècies del gènere *Inocybe* (*I. geophila*, *I. heimii*, *I. rimosa*, *I. asterospora*) que contenen muscarina i cal anar en compte perquè produeixen un augment de les secrecions i contraccions de les pupil·les.

De les espècies comestibles ressaltem el rovelló (*Lactarius sanguifluus*), la llenega negra (*Hygrophorus persoonii*), la mucosa perfumada (*Hygrophorus agathosmus*), aquesta última espècie és molt apreciada per alguns, però d'altres la refusen per la seva olor penetrant, el rossinyol (*Cantharellus cibarius*), el camagroc (*Cantharellus lutescens*), el blauet (*Lepista nuda*), la pimpinella rosada (*Laccaria laccata*), el camasec (*Marasmius oreades*), utilitzat per adobar guisats ja que desprèn una aroma molt agradable.

D'espècies curioses mencionarem dues gasteromicetals, els niuets (*Crucibulum laeve*), d'aspecte semblant als nius d'ocells, d'aquí li ve el nom popular. Té una mida de 10 mm i en el seu interior es troben els peridiols (portadors d'espores) que són dispersats per

L'exposició de bolets al local social de la Talaià. Foto: R. Farriol

l'aigua de la pluja i *Delastria rosea* semblant a una tòfona, que fins l'any 1984 no havia estat citada a Catalunya. El seu interior és rosat i recorregut per canals de color blancs i per les referències que es tenen d'altres països on s'ha recol·lectat (Sud de França, Itàlia...) es pot considerar una espècie mediterrània. Fins el moment no es coneixen dades sobre la seva comestibilitat.

Pel que fa a les espècies comarcals, observarem una vintena d'espècies que any rere any es van repetint en aquesta època i que ja coneixem. Per això després de 15 anys de mostres publiquem un llistat d'espècies de la rodalia de Vilanova que esperem completar en els propers anys.

Agraïm sincerament la col·laboració inestimable d'August Rocabrera i Manuel Tabarés de la Societat Catalana de Micologia i dels nostres socis Josep Blanes, Lluís Daviu, Josep Rigol, Josep Torres, Dolors Bascuñana i Jordi Cusó.

LLISTAT DE FONGS DE LA RODALIA DE VILANOVA

Catàleg d'espècies disposades per ordre alfabètic i procurant recollir els noms populars que li donen els boletaires vilanovins

Agaricus campestris (camperol)
Agaricus sylvicola (rubíola)
Amanita ovoidea (farinot, farinera)
Boletopsis leucomelas
Camarophyllus niveus
Cantharellus lutescens (camagroc)
Cantharellus cibarius (rossinyol)
Chamaemyces fracidus
Chroogomphus rutilus (cama de perdiu)
Clathrus ruber (gita de bruixa)
Clitocybe alexandri
Clitocybe costata
Clitocybe inornata
Clitocybe lituus
Clitocybe phaeocephala
Clitocybe pythiophila
Collybia dryophila
Coprinus comatus (bolet de femer)
Cordyceps militaris
Cortinarius dibaphusatum

Exemplar de rossinyol (*Cantharellus cibarius*). Foto: J. Blanes

Geastrum fimbriatum (estrelleta)
Geastrum triplex (estrelleta)
Hebeloma edurum (carlet)
Helvella crispa (orella de gat)
Hemimycena delicatella
Hynellum ferrugineum
Hydnum albidum
Hydnum nigrum
Hydnum repandum (llémena)
Hygrocybe conica (pixaconill)
Hydnum ferrugineum
Hygrophorus leucophaeus
Hygrophorus limacinus (llenega)
Hygrophorus roseodiscoideus
Hypomyces lateritius
Inocybe godeyi
Inocybe obscura
Inocybe squamulosa
Lactarius chrysorrheus
Lactarius sanguifluus (rovelló)
Lepista nuda (blauet)
Lepista sordida
Lycoperdon perlatum (pet de llop)
Melanoleuca rasilis
Mycena pura
Paxillus panuoides
Phellinus torulosus
Pleurotus eryngii
Ramaria cinerea (peu de rata)
Ramaria ochraceo-virens
Ramaria stricta
Rickenella fibula
Russula delica (pebràs)
Russula torulosa (llora)
Scleroderma sp.
Suillus bellinii

Suillus collinitus (pinetell)
Tricholoma bastchii
Tricholoma caligatum (garlandí)
Tricholoma psammopus
Tricholoma terreum (morro d'ovella, fredolic)
Tricholoma ustaloides
Tricholomopsis rutilans
Volvariella speciosa

Algunes d'aquestes espècies són característiques de la comunitat de Viburno-Quercetum ilicis, formada molt sovint per brolles de pi blanc: *Agaricus sylvicola*, *Hydnum ferrugineum*, *Chroogomphus rutilus*, *Hebeloma edurum*, *Lactarius chrysorrheus*, *Lactarius sanguifluus*, *Lycoperdon perlatum*, *Mycena pura*, *Russula torulosa*, *Suillus collinitus*, etc. (LLIMONA, 1984).

Conèixer aquestes espècies seria interessant per les persones que volen familiaritzar-se amb els fongs que li són propers.

REFERENCIES BIBLIOGRAFQUES

LLIMONA, X. 1984. Llista d'espècies de l'exposició de fongs organitzada a Barcelona, l'octubre de 1977. *Bull. Soc. Catalana Micol.* 8: 39-46.

M. Carme Barceló i Martí

*Activitat
d'Escalada
i alta
muntanya*

ATLAS, simplement

Nit suau de mitjan juny, oficina de projectes de la Talaia, degustant unes «garimbes», s'inicia una volada de coloms:

Aquesta tardor podríem anar a l'Atlas i l'any proper als Andes de Bolívia, som un grup prou nombrós i això és assequible. L'Índia, jo m'hi apunto, i jo, total, ja som com a mínim vuit. Jo arribo a casa i li dic a la Isabel: ja tenim vacances actives per a aquest any.

Un mes clàssic per als de casa meua és el mes de juliol, però per compromisos laborals per aquest juliol no podem sortir i aquesta proposta omple d'objectius tot el llarg estiu que tenim per davant. Però a la casa del pobre les alegries duren poc.

A l'engrescador se li emboliquen les situacions i no tindran vacances. Un altre, dedicant-se a activitats que haurien d'estar prohibides, futbol platja, té la «mala pata» de carregar-se una pota. A un ter-

cer li surt un «ligue» i avança la baixada al «moro». I així a tots els passen coses i ja ens hem quedat sols la Isabel i jo.

Què fem, hi anem o no? Vols dir que hi anem sols? Un país i uns costums molt diferents dels nostres. La veritat és que feia no sé què, una mica de recança, però durant el mes de setembre una parella també socis, que no en sabien res, se'n van solets dues setmanes al Marroc. A la tornada parlem i a pesar de sentir-

Xamaneia final de l'Imouzzer. Foto: Joan Toledano

Atlas (Marroc). Cresta cimera del Toubkal Desert (4.030 m). Foto: Joan Toledano

Isabel Romeu, Joan Toledano i Jordi Guardiola al cim culminant de l'Atlas, el Toubkal, de 4.167 metres. Foto: Joan Toledano

se aclaparats pel personal, han tornat entusiasmats pel que han vist i han viscut. Això ens fa decidir de forma definitiva. Hi anem tots dos sols, igual que el Vicente i la Yolanda.

Dia quatre d'octubre, ja és nit fosca, sona el telèfon. Qui deu ser?

Hola, Tole —em respon a l'altra banda de l'aparell una veu entusiasmada i a la vegada interrogant—. Ja heu anat al Marroc? No —responc—, això és per al mes de novembre. Que teniu una plaça per mi? I tant! Hi anem la dona i jo sols. Vols dir que vingui? Mira, noi, anem a fer muntanya i a gaudir del espai que ens ofereix el Marroc. Riem tots dos i ja tenim l'equip definitiu: Jordi Guardiola, Isabel Romeu i jo.

1r de novembre, 7h a.m., equip, queviures, alegria i 16 dies per davant per afrontar la nostra aventura, una setmana d'Atlas amb el propòsit d'assolir sis quatremils, entre ells i com a punt culminant del Marroc i a la vegada de l'Àfrica nord, també dita Àfrica blanca, el Toubkal, de 4167 m alt, i la resta fins a completar els 16 dies, la vall de Dades, Tadrà i més meravelles naturals.

Tot el primer dia és per travessar la península fins arribar a Algesires. Dormim al cotxe i embarquem en el primer viatge que travessa l'estret fins a Ceuta, i d'una tirada ja dormim a Marrakech, aquesta nit dormirem estirats, ni mica tous, però estirats.

Dia 3 de novembre, al càmping d'aquesta ciutat imperial. El càmping no té res d'imperial, preparem tot l'equip ja que aquí tenim espai i a l'mil no sabem com ho tindrem. Esmorzem, triem, carreguem motxilles, ordenem el cotxe i sortim de cara a la muntanya. En un parell d'hores arribem a l'mil. Només d'entrada al poble ja ens ofereixen tot tipus de serveis, plànols de la zona, mules, cuiners, guies. Ja tenim el primer regateig amb aquesta gent de la muntanya. Al cap d'una hora ja tenim dues mules carregades amb tot el necessari per viure, vestir, cuinar, etc. durant els 6 dies que estarem vivint a 3207 metres d'alçada, cota a la qual està situat el refugi Nellner.

En veure aquest edifici t'adones del luxe del Pirineu i dels Alps. Amb tot, aquest té el necessari per fer

l'activitat a la muntanya i servir de refugi, lloc per cuinar, taula i seients per menjar, lliteres amb matalassos per dormir. A fora de l'edifici, dues «turques» i una font per rentar-se, i un guarda que en té cura, manté l'ordre tant dels muntanyencs, i de forma física si convé, del personal del país que han estat llogats per la majoria dels muntanyencs-turistes que accedeixen en aquest magnífic circ de muntanyes de més de quatre mil metres. Edat del guarda, atenció: 82 anys!

Dia 4 de novembre, descans actiu, dormir fins les 9 del matí, esmorzar i anar a donar un tomb pels entorns del refugi. El Josep ja farà marca d'alçada ja que tot passejant i orientant-se per als propers dies ja ha sobrepassat els 3500 m. Perfecte, això funciona! Tornem a la casa, que serà la nostra durant els propers dies. Tota la gent que ha sortit el matí de cara al Toubkal ja van tornant i nosaltres anem agafant informació. Pel que veiemensem que no caldrà matinar.

Dia 5 de novembre. Sortim a tres quarts de nou del matí per un

corriol de forta pujada, per una tar-
tera, però molt fressada, sempre
seguint els senyals, arribem al coll
del Toubqal. A la dreta veiem la
cresta que és coronada pel Toubqal
oest, que també volem assolir de
tornada. Gairebé a dos quarts de
dotze arribem al cim d'aquesta dol-
ça muntanya, Toubqal, 4167 m. El
dia és bo, mirem, admirem, i també
ens felicitem de tan bé que ho hem
fet. Se'ns escapa un somriure de
superioritat innocent en veure els
gestos i les cares d'astorament de
la gent quan diem que nosaltres
marxem a fer l'Imouzzerr. Ens diuen
que ja els ha donat prou dificultat,
aquesta piràmide, i que el cim que
està sota nostre el veuen «très dif-
ficile».

La mica de neu que trepitgem
ens ha tapat el camí de baixada de
cara al nostre segon cim i ens fa dub-
tar. Però quan ja l'encarem és una
baixada divertida pel costat de la
cara nord-est del gegant Toubqal. I
quan ja penses que faràs cim, veiem
una ericada cresta de poc més de
100 metres que ens farà utilitzar els
quatre punts. Un flanqueig, una
baixada per una xemeneia terrosa,
un racó de neu i una xemeneia
vertical d'uns vint metres que ens
portarà directament al cim de
l'Imouzzerr, de 4010 m. Iujum! Que
diver! Això comença a ser munta-
nya! Fotos... Són les dues de la tar-
da. Però la sortida per complir el ter-
cer objectiu és tornar a passar pel
cim d'aquest rei, a qui ja parlem de
tu. Compte amb la baixada de la
xemeneia, flanqueig de cresta i pu-
jada, veiem el «trasto» metàl·lic i
baixem tot seguit amb tranquil·litat
de cara al coll i la cresta que ja hem
vist pujant. A dos quarts de quatre
seiem en el petit espai de pedres
que és aquest cim, Toubqal oest,
de 4030 metres d'alçada, amb sa-
tisfacció per tot el que representa
per a nosaltres assolir aquestes
exòtiques muntanyes i gaudir-ne,
amb vistes al desert i valls àrides.
Baixem al nostre refugi i hi entrem
quan són dos quarts de sis de la
tarda.

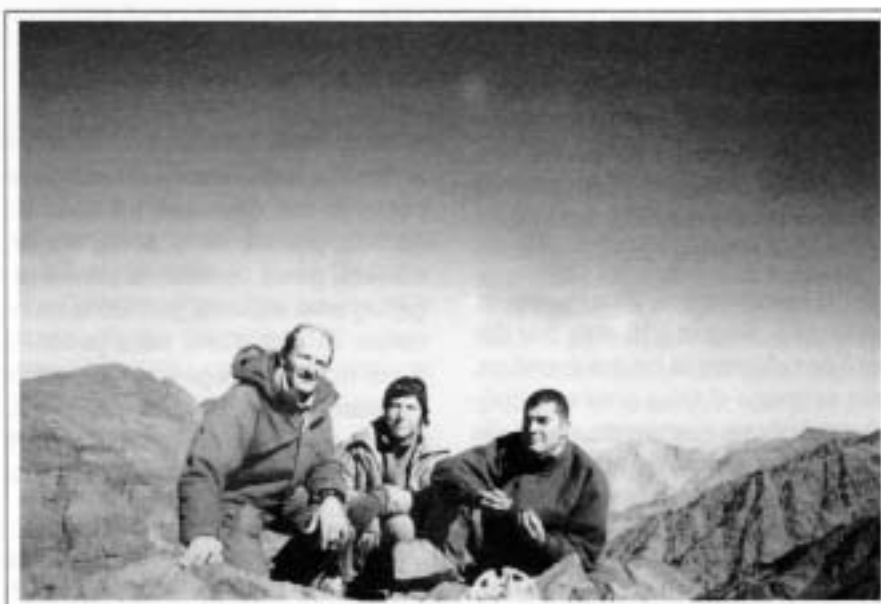
Dia 6 de novembre. Aquí no
matina ningú. Sortim a les 9 del matí
per un camí que ja havíem explorat
el dia de descans. Un petit mur per

Cim de l'Imouzzerr, de 4.010 metres. Al fons, el Toubkal. Foto: Joan Toledano

Cim del Timesquida, de 4.089 metres. Foto: Joan Toledano

Sostre de l'Akuod, a 4.030 metres d'alçada. Foto: Joan Toledano

sortir de la monotonia, una dreta tar-
tera per donar un pas endavant i un
parell endarrere, una canal de neu
que desemboca en un coll, amb un
estret pas i magnífic «pati» a la dre-
ta a mesura que pugues, grimpadeta,
replà, nova grimpada, cresta final i,
cim! Òndia, sort que som pocs! Si
venim més gent hem de fer tornes.
La cresta final queda de sobte talla-
da per coronar el cim. Pati potser de
més de 300 metres amb una verti-
calitat vertiginosa. Ens han pres el
tros de muntanya que comunica
amb els altres cims! Dit així sembla
decebedor, però és el cim més com-
plet de tots els que coronarem,
Aklud, de 4030 metres.

Dia 7 de novembre. Descans
total. Vida de refugi, menjar, pren-
dre el sol i passar el dia.

Dia 8 de novembre. Avui ens
proposen d'assolir els dos últims
cims de la nostra estada al circ
d'Aremd. Ens diuen que és la sorti-
da més llarga i avui matinem més.
Sortim a dos quarts de nou. Amb
tranquil·litat però sense parar arri-
bem al coll de Ouagane, de 3750
metres. Reposem forces, sempre
admirant els paisatges, que canvien
de color a mida que el sol els il·lu-
mina amb més força. En sortir del
coll ens endinsem en el tram més
divertit del dia, una cresta amb un
seguit de replans comunicats per
fàcils esperons, divertides xemene-
ies per desembocar a la gran espla-

Cim del Ras Ouamokrom, de 4.083 metres d'alçada. Foto: Joan Toledano

nada que ens portarà, sempre pu-
jant, al «bipunxegut» cim del Ras
Ouamokrom, de 4083 metres. Una
vegada trepitjades les dues puntes
separades per una bretxa de fàcil
accés, ens encaminem amb una tris-
ta alegria al nostre darrer quatemil,
el Timesquida, de 4089 m. Ens mi-
rem tots tres, som feliços, hem pas-
sat uns dies magnífics perquè han
estat magnífics! L'ambient de convi-
vència, el personal que hem trobat,
i com sempre, el que està per da-
munt nostre a pesar que anecdòti-
cament estigui sota els nostres
peus. No us ho perdeu. Aneu a
l'Atlas!

Com vàrem negociar, els mula-
ters van arribar puntualment per tor-
nar a Imilil el dia 9 de novembre. Pel
que fa a la resta de dies, llegiu l'escrit
d'en Jordi Vidal de la revista ante-
rior: encantadors poblets, gorges,
palmerars, desert, boscos de roures,
un contrast permanent dintre d'una
igualtat. No existeix la monotonia
sempre que posis el cor als ulls.

Fes una escapada al Marroc
abans que el facin malbé.

**Josep
Isabel**

**Joan Toledano
novembre 1996**

NOTIFICACIONS DE LA COMISSIÓ DE CARNAVAL

COMPARSE:	Preu de la inscripció soci	3.000 ptes.
	Preu de la inscripció no soci	6.000 ptes.
	Preu de venda americanes	5.000 ptes.

Es llogaran americanes amb un dipòsit previ de 10.000 ptes.
de les quals se'n reemborsaran 7.000 en tornar l'americana.

XATONADA	Soci	1.800 ptes.
	No soci	2.000 ptes.

*Temes
Vilanovins*

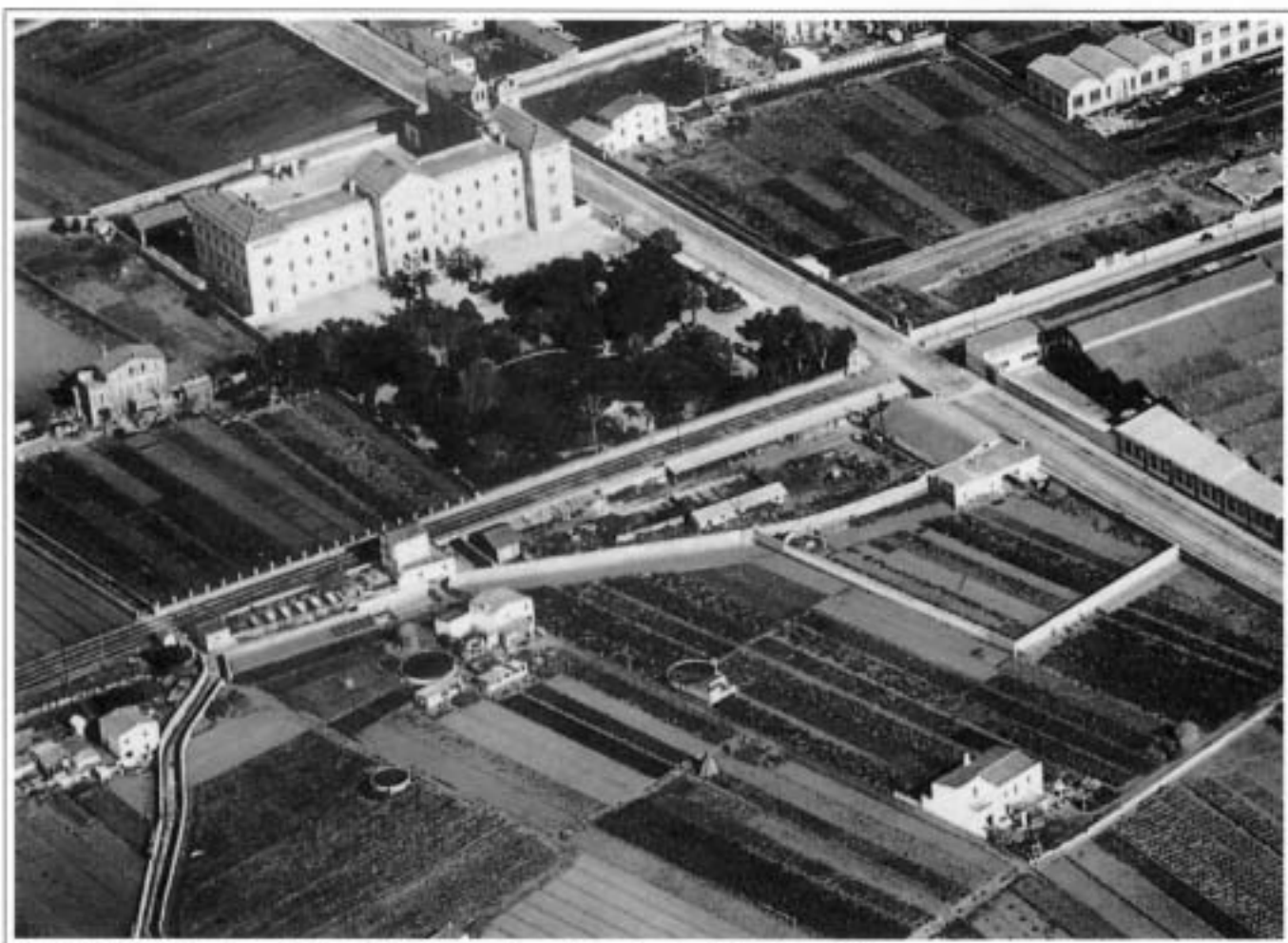
El "hobby" d'aquesta tardor (26) **CONSTRUCCIÓ I HISTÒRIA DEL COL·LEGI SAMÀ -1**

Ara ja fa més de dos segles, concretament hi ha notícies que l'any 1791 els vilanovins volien una escola d'ensenyament secundari que fos gratuïta i igual per a tothom, i també volien que fossin els Escolapis els qui la portessin, ja que aquella era la regla del seu fundador Sant Josep de Calassanç.

Tot i que hi van haver contactes tant personals com per corres-

pondència entre personatges i autoritats vilanovines i els Escolapis, aquesta col·laboració no es va poder realitzar fins passats gairebé 100 anys. El motiu era la gran quantitat de peticions que rebia l'orde de Calassanç per establir-se arreu dels pobles de Catalunya. Les renúncies que hagueren de fer els escolapis arreu de Catalunya per manca de personal bàsicament arribaren a 100 entre els anys 1739 i el 1845.

A partir de l'any 1853 es comença de nou a prendre seriosament aquest aspecte de l'escola gratuïta i es fan altra vegada gestions per trobar-hi una ubicació. L'opinió general veia bé que s'arrangés per a aquesta finalitat l'antic hospital, al carrer d'Estudis número 3, on ja funcionava una escola primària de nens, encara que finalment no fou aquest el local escollit. L'any

Vista aèria del col·legi Samà envoltat d'horta. Davant seu es pot veure l'actual parc Samà. Any 1932. Foto: Anxiu

1858 la idea va prendre estat oficial en existir un acord municipal recolzant la iniciativa. Altra vegada, l'any 1859, essent alcalde el Sr. Teodor Creus i Coromines es va insistir sobre aquest assumpte, però el projecte no va prosperar.

GESTIONS PRÈVIES

L'any 1876 s'acabava el curs escolar i també el contracte que l'Ajuntament tenia amb els professors del Col·legi de segona ensenyança que hi havia al carrer de Sant Gervasi. L'alcalde, que era Francesc de Sales Vidal, va proposar d'aprofitar el llegat Samà per mirar d'incorporar-hi els pares Escolapis i van nomenar una comissió formada per quatre consellers i quatre pares de família; els consellers foren Teodor Creus, Manuel Carreras, Isidre Marquès i Joan Torrents, els quals ja havien pres part en anteriors gestions amb aquesta finalitat.

Els viatges sovintejaren a Olot i Barcelona per contactar amb els dirigents de l'Escola Pia i també amb la marquesa de Marianao, Rafaela de Torrents Higuero, perquè facilités el llegat que havia deixat el seu marit per a aquest fi.

El mes de juliol de 1876 es va signar un conveni entre els pares Escolapis, l'Ajuntament i els tutors del llegat de Salvador Samà i Torrents amb els següents acords:

- 1r- Els pares escolapis s'obligaven a establir a Vilanova un col·legi gratuït de primera i segona ensenyança.
- 2n- Quedaria agregat a la segona ensenyança a l'institut provincial de Barcelona.
- 3r- El Sr. Samà Martí, en el seu testament atorgat davant un notari de l'Havana el 24 de maig de 1866, va prometre donar 30.000 pesos per a la construcció d'una escola a Vilanova en un lloc aïllat i espaiós i de propietat per a l'Escola Pia, sempre i quan aquests no abandonessin mai l'edifici, ja que si això passava els hereus en disposa-

rien i l'atorgarien a una altra entitat educativa o benèfica.

- 4t- Si aquests diners no eren suficients, l'Ajuntament aportaria unes deixes que per a instrucció pública hi destinà el Sr. Ventosa.
- 5è- L'Ajuntament aportaria els mobles i altres estris necessaris.
- 6è- L'Ajuntament es comprometria al sosteniment dels professors amb l'aportació de 6257 pessetes anuals, que com a mínim serien de 750 pessetes per professor i també aportaria la quantitat de 1257 pessetes anuals destinades a reparacions.

EL CARRER ESCOLAPIS

La predisposició vilanovina envers els Escolapis arribà al punt d'anomenar així l'Escola Ventosa, escola que en aquell moment era la de segon ensenyament que tenia Vilanova situada al cantó dels carrers Francesc Macià i plaça de la Vila, on actualment hi ha la Casa de Cultura; ja que al carrer que portava l'actual carrer dels Escolapis se li donà aquest nom oficialment l'11 d'abril de 1876, un any abans que els escolapis arribin a establir-se a Vilanova, que fou l'any 1877.

FUNDACIÓ I LOCAL PROVISIONAL

Totes les gestions realitzades van donar el seu fruit quan finalment el dia 31 de juliol de 1876 el ministre de Foment va publicar una R.O. autoritzant la fundació d'una comunitat i l'establiment dels Escolapis a Vilanova i la Geltrú. El mes d'octubre següent l'aprovació venia donada per part de la direcció general de «los Escolapios de España y Ultramar», i el mes de novembre es van signar els contractes.

El dia 13 d'agost de 1877 va arribar a Vilanova el P. Draper, que era el P. Provincial, i el P. Eduard Llanas, que en seria el primer rector. El dia 23 d'agost es posa la primera pedra al Col·legi Samà, això vol dir que el curs 1877-1878 i també el 1878-1879, provisionalment es farien al col·legi Ventosa. El mes de juliol de 1879 el col·legi Samà estava molt avançat i s'hi col·locaven ja les canonades del gas. Finalment la comunitat es va traslladar al nou col·legi el dia 24 de setembre de 1879.

L'ACTUAL EDIFICI

Aquest edifici va ser el primer que van tenir els Escolapis a Catalunya, construït expressament per a col·legi i té unes condicions

Edifici de les antigues escoles gratuïtes Ventosa, situat a la plaça de la Vila, primer centre on s'instal·laren els Escolapis a Vilanova. Foto: Arxiu Escofet

higièniques i pedagògiques immillorables: aules, menjadors, dormitoris totes les dependències estan curosament disposades amb l'objectiu que en cap lloc hi mangui abundantment la llum i que hi circuli l'oreig. Hi destacava que l'església era petita, quan els Escolapis sempre la feien gran, ja que aquesta era la seva font d'ingressos. En canvi a Vilanova tenien per al seu sosteniment el llegat dels Samà i la promesa de l'aportació per part de l'Ajuntament, promesa que sembla no es va complir del tot. El rector, el pare Llanas, va instal·lar un observatori astronòmic dalt d'una torre de 25 m d'alçada, inaugurat l'any 1886 i afegit a l'Observatori Central de Madrid al cap de poc temps.

EL PARE LLANAS, EL PRIMER RECTOR

El Pare Eduard Llanas va ésser un cas especial dins de la comunitat calassànica. Ja només arribar a Vilanova es va integrar en la vida cultural de la vila. Va ser membre de l'Ateneu de Vilanova, del qual va ser escollit president en el difícil moment de la fusió dels dos ateneus existents, l'Ateneu Obrer i el de la Burgesia. També va ser membre fundador de la Biblioteca-Museu Balagué i un dels membres organitzadors amb el càrrec de sots-president de la Junta Directiva de l'Exposició Regional de Vilanova de l'any 1882.

El Pare Llanas va consolidar el prestigi dels Escolapis i va realitzar una tasca de projecció ciutadana com no s'havia vist a Vilanova fins aquell moment per part del clero. Va aglutinar les simpaties de la població de manera que en córrer la veu que seria traslladat fora de Vilanova l'Ajuntament es va dirigir als seus superiors a Madrid per tal que no es dugués a terme aquell rumor.

La tasca d'orador d'aquest escolapi ultrapassava els límits de la comarca i de la província i així tenim constància escrita al Museu Víctor Balaguer dels seus sermons

Facana principal del col·legi Samà. Foto: Arxiu

i conferències donades entre altres poblacions a Vilafranca, Barcelona i Olot, i els temes eren més que sermons; veiem uns títols: El origen del hombre, Els orígens de la Creació, o també, Elogio fúnebre de D. Alfonso XII, el 22-XI-1885, amb motiu del recent traspàs d'aquell rei.

Per acabar direm d'ell que era nascut al poble de Binéfar, geogràficament dins la província d'Osca, però espiritualment pertanyent al Bisbat de Lleida i al seu poble deien d'ell que era fill de Mossèn Ramon.

El seu pare de jove va estudiar al seminari i ja sigui perquè es va trobar amb la desamortització de Mendizábal de l'any 1835 o per altres raons, el cert fou que va plegar, es va casar i va tenir vuit fills, essent el pare Llanas el petit. La mare va morir molt aviat i el pare reparteix el seus fills entre la família i se'n torna al seminari per acabar els estudis i finalment s'ordena sacerdot. Així va poder ser que en l'ordenació del pare Eduard Llanas un dels diaques que l'acompanyava era el seu propi pare.

Durant la seva etapa al front de l'Ateneu es va formar una secció destinada a la construcció de cases barates.

Després de la seva etapa al front del col·legi Samà va ser nomenat

Pare Provincial, que comprenia els països catalans i Cuba, i més tard Pare General de l'orde, amb seu a Madrid.

Pels seus mèrits s'ha gravat el seu nom en lletres d'or en els Anales de la Orden Calasancia, i també al Col·legi Samà de Vilanova i la Geltrú.

Joan Lluís Sivill i Vergés

Bibliografia:

"Introducció a la història del Col·legi Samà de Vilanova i la Geltrú. Seixanta anys del primer institut de Vilanova i la Geltrú". M. Providència Garcia Sagarra. *Miscel·lània Penedesenca* 1991. *Miscel·lània Penedesenca* 1993.

Vilanova i la Geltrú. Imatges de la Ciutat i la Comarca. A. Virella i Bloda, 1949.

Arxiu Diari de Vilanova.

PUNTUALITZACIÓ:

A l'últim «hobby» publicat el passat mes de setembre, 2a part de La Rambla de Vilanova, en el primer paràgraf, on diu «que les aigües sobrants de regar els arbres de la rambla» havia de dir «la rambla d'Isabel II», l'actual carrer de la Llibertat.

UNA VISITA A LA COVA DE LA «MERDA» (o sigui, de la Merla)

Una mostra de les cintes de plàstic deixades per altres exploracions. Foto: Xavi Perera

El primer diumenge de desembre, companys del GET vàrem decidir anar a fer una exploració a la cova de la Merla, a Roda de Berà, una matinal per passar un dia entretingut i aprofitar per fotografar-la després d'una setmana de molta pluja.

Quina no fou la nostra sorpresa en arribar a la boca de la cavitat, veient com relliscava l'aigua pel sostre i la rampa d'entrada, quan trobem entre moltes altres coses el xandall del «Ronaldinho» tirat al mig de la rampa (era un xandall blau i grana). Seguim la davallada fins arribar a la primera sala on ens trobem tota la factoria de «Cobega», o sigui, coca-cola Espanya, en el format de llaunes, a part d'ampolles i més ampolles, plàstics, filferros, llanternes trencades, piles i més piles, i altres porqueries de tota mena.

La segona rampa es trobava equipada amb una cinta plàstica plana lligada a una columna, que qui es vulgui deixar els dits a terra només cal que s'hi agafi, i continuem trobant tota mena d'escombraries en tots els racons on arribàvem, a part de les primeres però no pas les úniques pintades.

En arribar a la que en un temps s'anomenà sala «blanca» (suposo que era el color que varen veure els primers espeleòlegs que van entrar-hi) era tota una exposició de grafitis, a part de l'esmentada «merda», llaunes, ampolles, piles, plàstics i fins i tot un esprai de pintura de cotxe.

Quina sorpresa més desagradable quan trobem pintades en una

paret les sigles del nostre grup GET. Llamp de llamps! Això no es fa!

Amb tot això continuem fins a la cota per passos ben estrets i continua havent-hi el de sempre, és a dir, més merda, llanternes trencades, guants, plàstics, piles, etc. Així que tornant fem les fotos de record i de denúncia i ens proposem tornar-hi amb uns quants sacs industrials per poder fer una neteja com cal d'una cavitat molt propera a casa nostra i que per la seva facilitat d'entrar-hi és visitada per tota mena de «gent» que s'autodefineixen com a «espeleòlegs».

Segon capítol: «La neteja de la cova de la Merda» en la pròxima Revista.

Xavi

Una mostra de les deixalles que justifica el nom de cova de la Merda. Foto: Xavi Perera

Abadies occitanes (19)

QUARANTA

ABADIA DE SANTA MARIA

Ens trobem en ple Llenguadoc, a pocs quilòmetres de Besièrs i de Narbona, entre uns petits turons que separen les valls de l'Orb i de l'Aude, rodejats de vinyes «denominació d'origen Saint-Chinian». Molt a la vora passa el Canal de Midi, darrere, els Monts de Souail tanquen la plana per on passen nusos de comunicacions importants des de l'antiguitat, la comunicació més fàcil entre l'Atlàntic i la Mediterrània.

Avui fa un dia plujós i el poble de Quaranta té un aspecte trist, típic d'aquests llocs on sembla que

tothom s'hagi amagat; a més, són dos quarts d'una i la gent dina, però l'església de Santa Maria de Quaranta és oberta i amb algunes monedes pots anar encenent els llums. De fet no necessitem res més; hi ha el lloc i la nostra imaginació. Res millor que el silenci i la solitud per transportar-te en el temps i participar d'una forma viva en la història de l'edifici i de les formes que ens envolten.

Fou Carlemany qui fundà l'abadia? Això es diu, però es diu de tants llocs! Els canonges regulars de

Sant Agustí que hi vivien al segle XIII ho asseguren, encara que sense cap prova. Fins i tot la tradició local parla que fou la que feia quaranta de les que va fundar basant-se en l'etimologia del lloc(!?).

Les descobertes arqueològiques ens diuen que és més antiga, d'època visigòtica, i que el nom prové d'un rierol que hi ha a la vora, le Quarante, que en pre-llatí vol dir sorrenc.

La història pròpiament dita del lloc s'inicia al segle X en el moment

Vista general de l'abadia de Quaranta. Foto: Salvador Butí

L'absis de l'abadia de Quaranta amagat entre camerons. Foto: Salvador Butí

Nau central de Quaranta. Foto: Salvador Butí

que una comunitat de canonges regulars de Narbona en fan ús i adquireix el títol d'abadia amb la regla de Sant Agustí.

Des dels seus inicis la protecció del bisbat i de la família vescomtal de Narbona fou important i això va permetre ben aviat la construcció d'un edifici més gran i bonic.

El 1016 es consagra una capella de la qual queden algunes restes incorporades a l'església actual, i el 1027 s'escull el primer abat, un tal Berenguer, això sí, sempre sota el control directe de l'arquebisbe de Narbona.

Fou però un 14 de novembre de 1053 que es va consagrar l'església actual, d'estil romànic a la moda de l'època i no podia ser d'altra manera, ja que l'arquebisbe de Narbona es deia Guifré, era català, fill del comte de Cerdanya i nebot del nostre abat Oliba, abat de Ripoll, bisbe de Vic, abat també de Sant Miquel

de Cuixà i gran constructor i impulsor del romànic al nostre país.

Ens trobem, doncs, en una zona d'influència catalana, o millor, ens trobem a Occitània, i si ara som països germans en aquella època érem el mateix país i les idees que hi circulaven eren les mateixes i, com podem veure, les famílies que manaven també.

Durant segles hi visqueren 12 canonges totalment indiferents al país que els envoltava. Al seu entorn el catarisme fou la religió predominant de la gent i dona la sensació que a dintre dels murs de l'abadia no se'n van adonar.

La decadència vingué al segle XV com sempre per raons econòmiques i el règim de comandos. Durant les guerres de religió va patir un setge i això va provocar que es transformés en abadia-fortalesa. El 15 d'agost de 1642, els canonges de la congregació de França o de

Santa Genoveva (Sainte Geneviève) de París en prenen possessió per redreçar la casa, que sobreviu fins a la revolució. El 1790 se suprimeix l'abadia, quan era ja un espectre del que havia estat.

Quaranta constitueix actualment un dels monuments romànics més interessants d'Occitània, de l'anomenat primer art romànic o llombard, construït segurament per picapedrers catalans i rossellonesos cridats per l'arquebisbe i potser algun llombard, amb aparell petit i poc tallat, volta integral, decoració amb bandes llombardes i nínxols, tal com des de feia mig segle es construïa a Catalunya (Ripoll, Cardona, Sant Pere de Roda, etc).

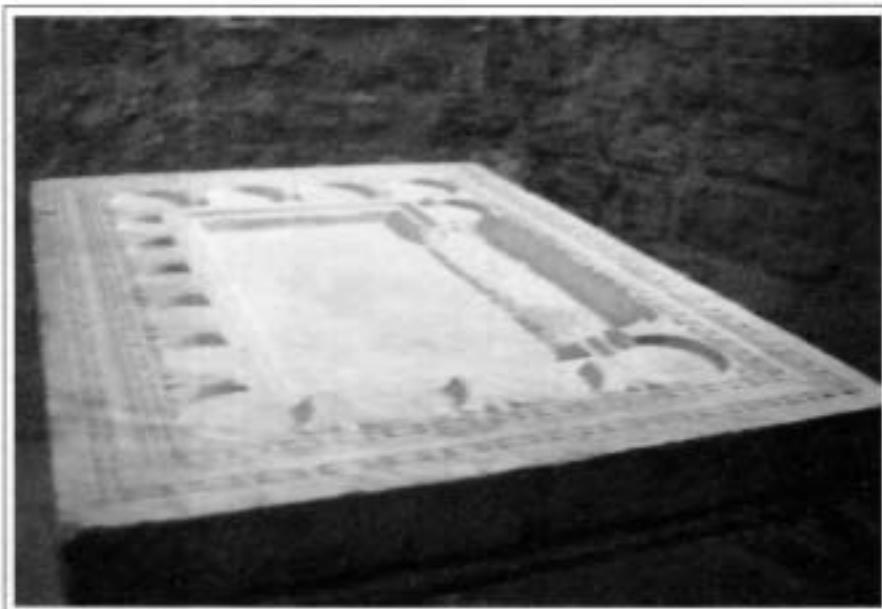
És molt interessant l'edifici ja que s'hi poden veure una gran quantitat d'elements arquitectònics, voltes d'aresta i mig punt en un mateix transepte, alternances curioses de cúpules sobre trompes, donant tot

plegat la impressió que encara no es domina totalment la tècnica i s'assagen novetats.

En conjunt és un típic edifici romànic on predomina la pedra sobre l'espai, la penombra sobre la llum i on hi ha molt poques modificacions posteriors si no són les fortificacions i sobrealtats per motius militars.

Consagrades per Guilfré, el nebot de l'abat Oliba, hi ha dues taules d'altar de marbre molt interessants, amb una decoració senzilla però molt elegant i d'una gran bellesa.

La millor manera d'anar a Quaranta, si es disposa de temps, és sortir de l'autopista a Narbona i continuar per la RN 9 (actualment ja no cal passar per dintre la ciutat) i després per la D 418 per Cuxa d'Aude i la D 13 per Ouveillan, per després de travessar la D 5 que va de Besièrs a Carcassona, continuar per la

Ara d'altar de l'abadia de Quaranta. Foto: Salvador Butí

D 36, que passa a pocs quilòmetres de la vila. Això ens permetrà de recórrer una mica de país i amb l'ajuda d'alguna guia completar una jornada molt interessant. Per exemple,

suggerim l'Oppidum d'Ensérune i l'estany assecat de Montady, veritable obra d'enginyeria medieval.

Salvador Butí

IX CAMINADA POPULAR

CORRAL DE L'APOTECARI, BOSC DE LA SERRA I BOSC DE SOLERS

QUADRE DE DADES TÈCNIQUES

Horari previst	Indret	Incidència	Distància arrossegada des de la sortida
8h 30'	Pl. Font i Gumà (Geltrú)	Sortida	0
9h 10'	Torre de l'Onclet	Reagrupament parcial (5')	2.095 m
9h 30'	Santa Magdalena	Esmorzar (aturada de 25')	2.791 m
10h 10'	Masia Alonso	Cap	3.803 m
10h 20'	Corral de Carro	Cap	4.300 m
10h 45'	Corral de l'Apotecari	Objectiu principal. 175 m	
		Reagrupament parcial (5')	5.565 m
11h 30'	Cruïlla corriol Montgròs	Cap. Torcem a la dreta	7.222 m
11h 55'	Mas Montgròs	Reagrupament parcial (5')	8.480 m
12h 40'	Bosc de Solers * Fotografia de conjunt	Agrupament global aparcament casino (30')	11.046 m
12h 55'	Rambra de Solers	Cap. Torcem a l'esquerra	11.800 m
13h 40'	Creu de Xiribia	Punt final de l'itinerari	14.280 m

Temps real de la caminada 4h 00'

Temps d'aturada programada 1h 10'

TEMPS TOTAL 5h 10'

GR-1: d'oest a est, cercant l'orient DEL MONTSEC AL GOLF DE ROSES SANT LLORENÇ DE MORUNYS - PONT DE LLINARS DE L'AIGUA D'ORA

9a etapa: Sant Llorenç de Morunys-Coll de Sant Lleïr-Sant Martí de la Corriu-El Sisquer-Pont de Llinars de l'Aigua d'Or; 18,960 km; 91 participants; 6 d'octubre de 1996.

Caldrà recordar que la darrera etapa del curs passat la vàrem fer a l'inrevés, és a dir, des de Port de Comte a prop d'Odèn, a les cases de Montnou, i que ara calia restablir el sentit de l'itinerari, o sia, tornar en direcció cap al Golf de Roses. Ens trobaríem doncs al Port de Comte, a punt de començar, però l'organització va decidir —molt seriosament— que ens podríem estalviar una baixada que no presentava massa interès i que ens podríem situar com a punt de partença al proper Sant Llorenç de Morunys.

I com sempre, ja hi som una altra vegada a la Plaça de l'Estació. Ei, hola! Com han anat les vacances? Bé! I ens fiquem als autocars a recuperar son fins que, ja passat Berga i travessat el túnel de Capolat, comença la retorçada baixada fins a Sant Llorenç de Morunys.

Ja lluu un bon sol quan ens escampem per anar a esmorzar, ja que això de poder-se prendre un cafè amb llet calentet no ho perdona ningú. Prop de quarts de deu tothom s'acosta a la plaça de la Canal, vora l'església parroquial, encara que nosaltres baixàrem pel costat de la porta Canal, pel carrer Vall Fred, fins a sortir per camí encimentat i seguir entremig de marges deixant ja defi-

Caminant per Sant Llorenç de Morunys. Al fons, la serra del Port del Comte. Foto: Carles González

Panoràmica de Sant Llorenç de Morunys des del coll de Sant Lleïr. Foto: Carles González

nitivament el casc urbà. Una estona més tard passem pel molí d'en Monnegal, veient al costat dret el riu Cardener, que més avall optem per traspassar per unes estretes passeres de fusta. Algú ens recorda que el Cardener acull encara aquell walki-talki que li va relliscar al Ramon Casas i la descripció ens recomana molt de compte amb els aparells de telefonia mòbil!

Com que el riu és la part més baixa, en recuperar les marques del GR que havíem deixat el camí comença a pujar i s'enlaira per arribar després de diverses giragonses al **coll de Sant Lleir** i la propera **ermita** del mateix sant, on hi haurà un petit reagrupament. Des del coll encara hem pogut contemplar la darre- ra vista damunt de Sant Llorenç de Morunys i l'immens massís del Port de Comte, que frontalment vigila i protegeix aquesta bonica Vall de Lord que té davant seu, encara que l'esquerpa serra de Busa s'en- carregui de guardar-li el costat ori- ental.

Ens unim ja a la Vall de l'Aigua de Valls i tot i que la pujada continua entre corriols i pistes, arribem a l'alçada de 1140 m. Però no ens aturem, ja que hem d'enfil- lar amunt per un senderol en forma de ziga-zaga per poder salvar el **grau de Cap de Balç**. El cas és que tot el seguici s'allarga a causa de la pujada, però també n'hi ha uns quants que van a la recerca i captura del rovelló i així que bades ja s'han despistat dins el bosc. Guanyat el desnivell del Cap de Balç, l'itinerari planeja lleugerament pel llom de la **serra de Mitges**, seguint entre bosc de pins, mentre que a la nostra dreta ens guarda la serra de Guixers. De fet la baixada ja ha començat, encara que de tant en tant haguem de superar alguna petita elevació. Tenim davant nostre els torrents de l'Obac i de Sant Martí i a un altre costat el Santuari de Puig Aguilar i més lluny la serra dels Prats.

La baixada continua entre camins, pistes i corriols en direcció a l'important corrent hídric del riu Aigua de Valls, que els afeccionats a la Caminada Popular de Gósol recordaran haver begut en el seu naixement. Abans, però, a mitja baixada, ens aturarem a **Sant Martí de la Corriu** (1170 m alt), per reagrupar-

Reagrupament a l'ermita de Sant Lleir de Casaveia. Foto: Carles González

Reagrupament a l'ermita de Sant Martí de la Corriu. Foto: Carles González

Des del camí, una bonica panoràmica de la serra de Busa. Foto: Manel Vidal

nos i restablir forces. Les manifestacions de la tardor es fan notar i entremig de boscos encara verds apareixen llampants taques vermelles o grogues que donen un especial relleu a totes aquestes valls i que fan la delícia dels afeccionats a la fotografia. De nou continuem baixant pel costat del **torrent de Sant Martí**, encaixonats entremig del serrat de Santa Eulàlia que ens queda a l'esquerra i la continuació de la llarga serra de Guixers. En l'aigüa-barreig del Torrent de Sant Martí i l'Aigua de Valls el camí es torna espectacular i encinglerat cap al riu i és un agradable racó.

Bifurquem cap a Can Riu de Valls i més enllà travessarem aquest riu, a una alçada de 860 m, per començar a elevar-nos des d'aquí una altra vegada. És a dir, estem fent allò que vulgarment diem un sífó. Passem per la Casa Nova i la pujada continua forta en direcció al Sisquer. Tot i la ja considerable llargada de l'etapa, encara persisteixen els rovellonaires en explorar el terreny, alguns amb força sort ja que n'hi ha que n'han recollit 18 i 19 exemplars. Arribaríem finalment al coll i uns minuts més tard al **santuari de Sant Esteve del Sisquer** on, arrecerats com vàrem poder, vam donar un bon entretoç als entrepans i les carmanyoles. Un descans ben merescut abans de la torna, que quedava per després de dinar.

Ara ja només restava continuar pel **torrent de Fontanella** i fariem cap a un altre i important corrent hídric de la comarca: l'Aigua de Llinars d'Aigua d'Ora. Mitja hora més tard d'haver sortit del Sisquer i després de seguir diversos camins de baixada, arribaríem al pont que creua l'Aigua de Llinars a una alçada de

Tota la colla dinant arrecerats a l'església del Sisquer. Foto: Carles González

920 metres. Aquí, i ja de cara avall per una pista asfaltada, deixant de banda un immens càmping, arribaríem just al creuament de la carretera de Sant Llorenç de Morunys a Berga amb l'Aigua de Llinars, on ens

esperarien els autocars. Aprofitaríem l'espera per saludar una colla de vilanovins que rondaven per aquells encontorns però amb bicicletes tot terreny.

Josep Blanes

Compra-venda de material de muntanya

Comuniquem a tots els socis i no socis que a partir del proper butlletí s'obrirà un apartat de compra-venda de material de muntanya.

Per tal d'anunciar-vos-hi us heu de posar en contacte amb el Jordi Vidal del G.E.A.M.

GR-1: d'oest a est, cercant l'orient DEL MONTSEC AL GOLF DE ROSES PONT DE LLINARS - SANT MARTÍ DE CAPOLAT

10a etapa: Pont de Llinars-Sant Pere de Graudescales-Serra dels Tossals-Sant Martí de Capolat; 6 h aprox.; 55 participants; 1 de desembre de 1996.

Vilanova, Plaça de l'Estació, 6 del matí. Una colla d'audaçs (o inconscients!) senderistes, desafiant les previsions de fort vent tramuntanal i de nevades a no massa altura i, més que res, farts de tants dies d'inactivitat excursionista per culpa del mal temps que ens assetja sense pietat fa una bona temporada, decidim sortir per fer la 10a etapa, una etapa que ja havia estat ajornada el diumenge 17 de novembre. Avui en som 55, els participants. Alguns s'han adormit o s'han espantat del fort vent que ha bufat durant tota la nit i no s'han presentat a la sortida, així és que disposem de tot un autocar de dos pisos per a nosaltres. I comencem a fer carretera. Els del pis de dalt ens ho prenem amb filosofia i bon humor. El vent fa trontollar d'allò més l'estabilitat del vehicle i quan ja som molt amunt, a la carretera que passa Berga porta a Sant Llorenç de Morunys, alguns estòmacs ja no poden aguantar més i hi ha més d'una marejada.

Amb tot arribem sans i estalvis al punt on hem d'iniciar el nostre recorregut, a la carretera esmentada i ja passat el Pont de Llinars sobre l'aigua d'Ora (880 m), en els límits del Solsonès amb el Berguedà. Són 2/4 de 9 del matí i a pesar d'alguns moments de bancs de boira que hem vist, el cel sembla bastant net. Sense possibilitat d'un mínim cafe-

tet en un bar qualsevol, iniciem la caminada, què hi farem!

Una pista ampla que s'enlaira deixant el riu ens portarà en pujada continuada i en poc més de mitja hora a un mirador excel·lent, el **mirador dels Presidents** (960 m), on fem una breu aturada per admirar la panoràmica, dominada pels magnífics cingles de Busa, la vista sobre la vall d'Ora i el monestir de Sant Pere de Graudescales, que tocarem aviat. Darrere nostre uns cims nevats que de moment confonem amb la propera Serra del Verd però que resulten ser els de la Serra d'Ensià.

Passat el mirador, una intensa baixada ens porta a una cota més baixa que la de l'inici del recorregut, per fer cap a l'**antic monestir de Sant Pere de Graudescales** (o d'Escales), a 840 m alt, dit així per la proximitat d'un dels graus dels cingles per on es pot pujar al **pla de Busa**. Aquí ens hi aturem una estona per esmorzar, una estona no massa llarga ja que el trajecte és llarg i no podem badar.

Sant Pere de Graudescales és un magnífic exemplar romànic llombard, refet a la segona meitat del segle XII, d'una nau i tres absis, amb el cimbori vuitavat sobre el creuer. Ha estat restaurat els anys 1956-58 per les diputacions de Lleida i de Barcelona. La comunitat de preveres establerta el 960 hi perdurà tan sols fins al segle XIII, probablement per l'aïllament del lloc, i el 1270 l'església esdevingué parròquia. El prior i després el rector ostentaren el títol de degà de la Vall de Lord fins a la formació del bisbat de

Solsona; aleshores Sant Pere passà a ser sufragània de la parròquia de Busa i el 1900 li fou suprimit el culte.

Esmorzats i sadollats d'art i d'història, reprenem el camí. Poc després arribem a **Rocafumada**, lloc d'acampada, on hi ha un creuament de rierols i camins, a sota d'unes altes parets de conglomerat. Creuem un riu i continuem per una pista molt ampla. A la dreta hi tenim el riu i a l'altra costat del riu veiem les cases de cal Riulet. Pocs minuts després deixem la pista per passar a frec de l'església romànica de **Sant Lleïr de la Vall d'Ora** (740 m), prop de la qual hi ha algunes cases habitades, una de les quals fa d'hostal. Temps just per tirar una foto i anem a retrobar l'ampla pista.

Passat Sant Lleïr, primer per pista i seguidament per corriol entre el bosc, iniciem una llarga i constant pujada que no deixarem ja gairebé fins assolir la Serra dels Tossals. Amb tot no es fa pesada perquè transcorre per llocs molt pintorescos, com un magnífic bosc de pi roig amb uns troncs alts i drets. En un indret sortint del bosc, ens apareixen majestuosos el Pedraforca i la serra del Cadí completament blancs de neu. El riu serpenteja encaixonat entre uns alterosos conglomerats. Estampes magnífiques. Anem pujant i entrem a la **Rasa de la Frau**, amb extraordinàries parets, per un grau amb forta pujada. Un cop a dalt del grau la pujada es fa més lleugera. Vegetació intensa, pedres abaumades... En un revolt de la pista hi ha un pla i la tropa

El magnífic monestir de Sant Pere de Graudescales vist des del Mirador dels Presidents. Foto: J. Blanes

Passat Rocafumada, una panoràmica dels cingles de conglomerat que ens envolten. Foto: J. Blanes

Grup de caminaires arribant a Sant Lleir. Foto: J. Blanes

descansa una estona per admirar la panoràmica: Serra del Verd, Cadi, Pedraforca, Serra d'Ensiya, una línia contínua i blanca sota un cel blau i una temperatura més que bona per caminar. El vent de tramuntana anunciat no el veiem ni el sentim per enlloc i ara tornem a pensar amb els que s'han quedat a casa per por del mal temps.

Després del descans reprenem la caminada fent un gir de 360° a l'esquerra. Poc després s'acaba la pujada i entrem en un relaxant bosc de pins i molta gespa per continuar per un gran pla fora del bosc. La vista cada vegada és més esplèndida. Veiem alguns ramats de vaques pasturant plàcidament. Un petit estany serveix de marc immillorable per a fer-hi una foto amb els companys.

Passat **cal Sant**, seguim el nou traçat del GR-1 que eludeix la pista monòtona per anar per un itinerari més interessant, més dur i més llarg que condueix a la serra dels Tossals. Durant el trajecte podem contemplar la magnífica serra de Busa i en alguns moments ens queda a sota nostre uns plans i les cases de Vilella. Un sobtat i pujador corriol ens porta decidit dalt de la carena; el camí és cobert de fulles seques i això fa que sigui un pèl rellescós per la qual cosa hi posem tota l'atenció. Ja som dalt de la carena. Fa un sol resplendent. Ara podem contemplar l'altre vessant: Montserrat i la mola de Sant Llorenç del Munt entre d'altres cimals. Esplèndid!

Arribem al punt més alt del recorregut d'avui (aproximadament a 1500 m alt). Ara anem resseguint la **serra dels Tossals**, ja en comarca berguedana. Davant nostre, a l'esquerra, el Tossal de Vilella. Entrem en un marcat i espectacular coll d'on divisem encara la línia blanca que formen tots els cims esmentats abans. Més endavant s'afegeixen a la nostra vista els Rasos de Peguera, no massa emblanquinats per la banda d'on els veiem.

Superem un altre coll i continuem carenejant entre bosc i clarianes rocoses. Ens adrecem cap a una impressionant balconada de

pedra, pas entre tossals, i molt arrapats a la roca anem a l'altra banda del torrent passant per una cornisa un xic delicada però força pintoresca.

Superada aquesta i novament dins el bosc, anem a fer cap a un pla on el paisatge s'obre esplèndid davant nostre: el Montseny, Sant Llorenç del Munt i Montserrat, i per altra banda, el conegut Sobrepuñy, la serra de Pic-en-Cel i la ciutat de Berga. Què volem més? Són les dues tocadetes i decidim que el lloc i el moment són els més indicats per aturar-nos a dinar. Un 'restaurant amb vistes'!

Hem passat una bona estona distesa, asolellada i recuperant forces. Ara, passat el **Serrat dels Ruiners**, ens ve una bona baixada per un grau molt bonic. Dalt de la muntanya, davant nostre, podem veure les ruïnes del **santuari dels Tossals**, enlairat a 1445 m alt sota un petit turó. L'edifici actual (que en forma un de sol amb l'hostaleria) fou refet el 1757, però es troba actualment en un estat totalment ruïnós. Té el seu origen probablement en el segle XIII; la notable imatge de la Mare de Déu, romànica, sobre una arqueta i esclafant un dragó amb el peu esquerre, es conserva actualment a **Sant Martí de Capolat** (1287 m), punt on finirà el nostre recorregut. Mentre anem baixant podem contemplar l'església parroquial a la plataforma central del terme de Capolat centrant una sèrie de masies i dominada al nord-oest per la serra i santuari dels Tossals. D'origen molt antic, refeta al s. XVII o XVIII, té un esvelt campanar al bell mig. Al costat seu hi ha la casa rectoral i masoveria de Capolat. Nosaltres, però, un cop al pla, no hi entrem, sinó que girem a la dreta per anar a fer cap a una gran pista on retrobem els autocars, acabant així la caminada. Ha estat un recorregut llarg i dominat per la pujada, però no se'ns ha fet gens pesat ja que el paisatge era molt canviant i atractiu a part que el bon temps, tan temut, ens ha acompanyat moltíssim. I així anem avançant, ja som en terres berguedanes. Ara a esperar la propera, que ens portarà fins Avià. A reveure!

Blanca

Durant una estona ens acompanya un bosc de pins alts i dretissims. Foto: J. Blanes

En acabant de dinar contemplem l'esplèndida panoràmica que s'obre davant nostre. Foto: J. Blanes

Sant Martí de Capolat i el seu esvelt campanar. Ja som al final de la caminada. Foto: M. Vidal

9a CAMINADA POPULAR DE VILANOVA I LA GELTRÚ

Corral de l'Apotecari, Bosc de la Serra i Bosc de Solers

Tenim a les portes una nova edició de la Caminada Popular de Vilanova i la Geltrú. En aquesta novena edició (26.1.97) ens hem fixat com a objectiu apropar-nos al Corral de l'Apotecari. Conscients que l'autopista serà ben aviat un obstacle notori i condicionador d'uns passos escassos i desnaturalitzats per als excursionistes que vulguin sortir de la ciutat per a apropar-se als vessants muntanyosos que tanquen la plana del terme municipal, hem decidit traçar un itinerari que defugís i/o minimitzés les obres que s'estan realitzant d'aquesta nova via ràpida que traspasarà amb despit la nostra depauperada comarca.

I tanmateix hem aconseguit allunyar-nos en gran mesura de tots aquells signes on l'actuació de l'home evidencia el poc respecte que li mereix la mare naturalesa. Contradictòriament, passem per un assentament estable d'indigents, dominat per les deixalles i la porqueria, vora el torrent del Llimonet, a fi de constatar la insensibilitat municipal a l'hora d'intervenir en aquells afers escabrosos i de poc llum.

Han calgut moltes sortides per lligar el trajecte d'aquest any; a voltes hem hagut de desbrossar corriols que havien quedat impracticables tot i que transcorren dins un ample camí mil·lenari entre marges. Resoldre obstacles puntuals per a donar el millor caràcter a l'itinerari, obrint, netejant o refent camins. Defugir els passos de les vies as-

faltades procurant que les marrades fossin mínimes i intentant mantenir l'interès del paisatge. Sincerament, creiem que ho hem aconseguit; és per tot això que una vegada més us convidem a participar en la nostra Caminada Popular. Podreu gaudir, si el dia ho permet, d'una magnífica visió damunt la plana, de la nostra ciutat i del nostre mar; meravellar-vos de l'existència d'altres bosquets semblants al de Solers tot i ser més reduïts; sorprendre-us de l'inèdit camí que des de Solers ens ha de dur a casa.

Un recorregut de 14.280 metres que s'inicia a la nova escalinata del

Castell de la Geltrú i es dona per acabat a la Creu d'en Xirivia. Cal reconèixer que no es tracta d'una passejada —de fet la nostra Caminada no ho ha estat mai, una passejada— i que en algun moment cal fer algun saltet per superar un marge. Evidencia un manteniment de l'estil iniciat l'any 1989; després dels bons nivells de participació assolits esperem, només, que el proper diumenge dia 26, a dos quarts de nou del matí, poguem trobar-nos tots plegats a punt d'emprendre la sortida d'aquesta IX CAMINADA POPULAR. Fins aleshores.

Antoni Sagarra i Mas

Corral de l'Apotecari (7.12.86). Foto: A. Sagarra

NOTÍCIES I COMENTARIS

SUPRESSIÓ DEL CARÀCTER PÚBLIC DEL CAMÍ QUE TRAVESSA EL CÀMPING DEL MAS ROQUER

Hi vam passar per darrera vegada en realitzar la VIII Caminada Popular a primers del 96. Aleshores comentàvem que aquest jollu camí es volia privatitzar, però que la voluntat popular havia aconseguit que quedés lliure al públic.

De fet, el dia que hi vam passar ja ens arribaren rumors del seu tancament. La sol·licitud de l'aprovació municipal per traspasar-lo al càmping ja era a la Generalitat. En efecte, el DOGC del 24 de maig passat porta la «supressió del caràcter públic del vial que travessa el càmping, del sector Mas Roquer-Vilanova Park», substituït per dos vials alternatius proposats, que caldrà acreditar que s'han executat. S'afegeix que en cap cas l'actual camí no podrà desaparèixer o resultar interromput per tal com es tracta d'una via estructuradora del territori, caràcter que ha de mantenir encara que la titularitat passi a privada.

Per altra banda, es denega la modificació del Pla General d'Ordenació de Vilanova i la Geltrú pel que fa a la proposta de clas-

sificar com a sòl urbà el paratge del càmping i de preveure noves qualificacions perquè signifiquen la reducció de la zona de protecció natural, que s'ha de mantenir en extensió i configuració.

Com a mal menor, celebrem aquesta darrera decisió de la Comissió d'Urbanisme de Barcelona.

CAMPANYA EN CONTRA DE LA INSTAL·LACIÓ D'UNA PISCIFACTORIA DE PERQUES I UNA CENTRAL TÈRMICA A LA VALL FOSCA

La coordinadora «Salvem la Vall Fosca» ens ha fet arribar documentació de la campanya que els residents, estiuajants, turistes i visitants d'aquesta vall, gairebé verge dels impactes industrials, està portant endavant en contra de la instal·lació d'una central tèrmica en la capçalera de la vall, paratge que es caracteritza per la seva força i bellesa i sobretot per la seva pau. I a més a més, algun il·luminat ha pensat que aprofitant les aigües que deixi anar la central tèrmica després de refrigerar les turbines i tornar les aigües escalfades fins als 25°C al riu Flamicell, podrien instal·lar més avall una factoria de producció de perques, un peix a qui no li va l'aigua freda.

La veritat és que no s'entén que en una vall saturada d'explotacions hidroelèctriques i que proporcionen electricitat sobrada s'hi vulgui afegir una central tèrmica, que segurament es manifestarà en forma de fums de gas-oil de la seva combustió per tota la vall.

No cal pensar gaire per comprendre que tampoc aquesta piscifactoria es justificable en un lloc com aquest, ja que, en tot cas, el més natural seria que la piscifactoria fos de truites autòctones, que necessiten només l'aigua fresca que baixa dels llacs i no pas aigua escalfada artificialment.

De moment aquest col·lectiu que representa «Salvem la Vall Fosca» estan exigint a totes les administracions que mostrin el seu rebuig als projectes, i pel que sembla, l'ajuntament de la Torre de Cabdella el passat octubre aturà la petició de la planta de cogeneració tèrmica, alhora que demanava un estudi d'impacte ambiental a la Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat.

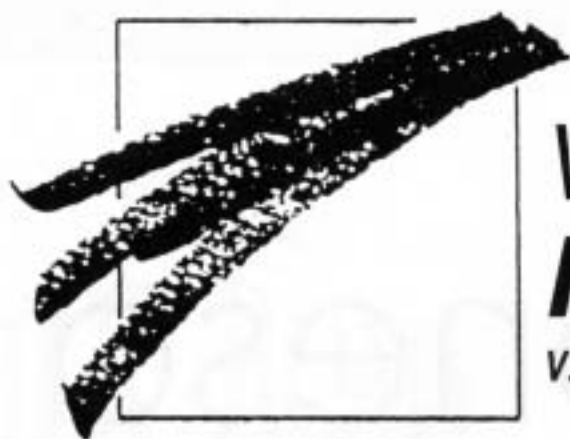
Cal estar amatents i que no ens colin un altre desastre ecològic al nostre Pirineu. Així, doncs, manifestem la nostra total i absoluta solidaritat amb la Vall Fosca.

INSTITUT D'ESTUDIS PENEDESENCS

27 d'abril de 1997

48a Excursió a peu pel Penedès DE GARRAF A SITGES PER CAMPDÀSENS

Tren sortida de Vilanova, anada i tornada Garraf: 7h 49'

VIATGES
INTERGAVA

V. INTERNACIONAL GAVA, S.A. G.C. 129

LA VOSTRA AGENCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MES DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIO I TREN

OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'A.E.TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!

C. Almirall Colom, 6 - Tel. 8144353 - Fax 8142807 - VILANOVA I LA GELTRU

26 de gener de 1997

9a CAMINADA POPULAR DE **VILANOVA I LA GELTRÚ**

Corral de l'Apotecari i Bosc de Solers

Sortida a 2/4 de 9 del matí de la
Pl. Font i Gumà (Castell de la Geltrú)
Inscripcions al local social

la lionesa

PASTISSERIA

Santa Eulàlia, 6 - Tel. 893 02 99
VILANOVA I LA GELTRÚ

**WIDION
MARCS, S.L.**

- Enmarcatge de quadres
- Olis
- Aquarel·les
- Litografies

- Preus especials per a professionals
- Assesors decoratius

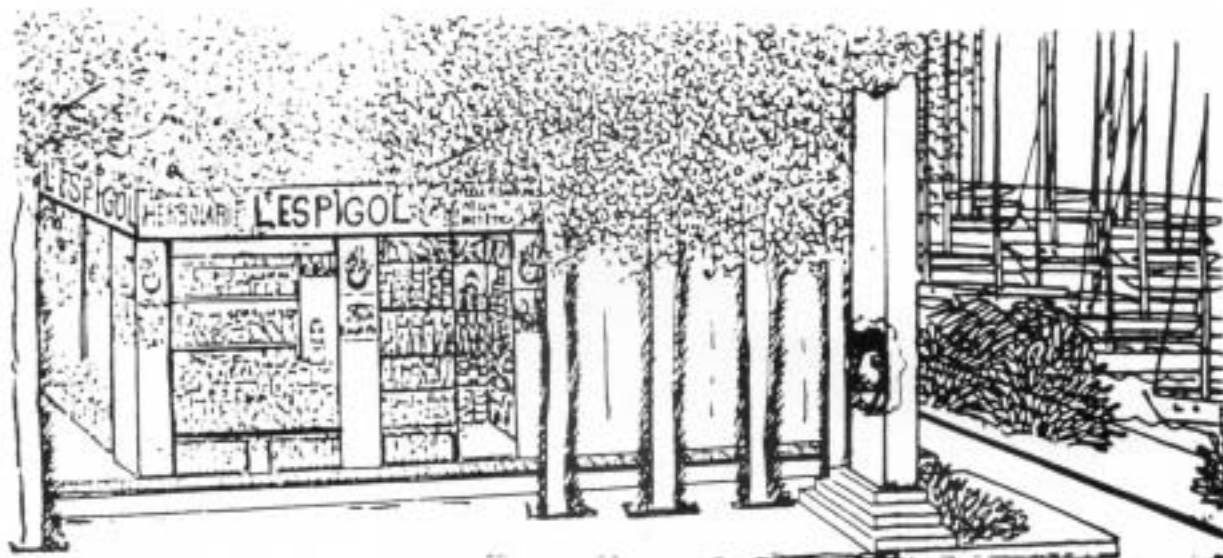
C/ Recreo, 58 • Tel. 814 45 42 • 0880 Vilanova i la Geltrú

El plaer de comprar

*i ara hem obert botiga a Vilanova,
al c/ Dr. Zamenhof, 28 - Tel. 815 92 14*

P La compra fàcil
PASSEIG MARÍTIM - SEGUR DE CALAFELL

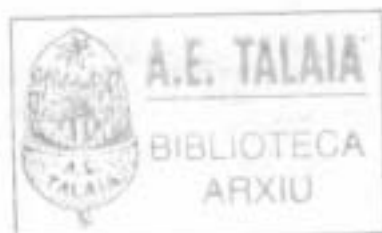

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, Dietètica, Formatges i Especialitats

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 815 13 11

08800 Vilanova i la Geltrú

El Giralldillo

«EL BUEN TAPEO»

junt a la Piscina Municipal

C/. Pelegrí Ballester, 19-21
Tel. 815 62 02

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

**INTERSPORT[®]
OLARIA**

Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Tel. 8930470 - Fax 8141436

08800 Vilanova i la Geltrú

TOT PER A L'ESPORTISTA

AVIA
HIGH PERFORMANCE ALPINE SPORTS SHOES

LANGE

Reebok

boreal

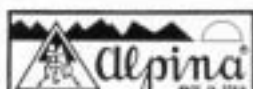
adidas

KASTLE SKI
HIGH TECH - MORE FUN

koflach

KARHU

SALOMON

ROSSIGNOL

BLIZZARD

DYNASTAR

ATOMIC
FOR SPORT

TECNO^{PRO}

NORDICA